

Upravništvo: Ljubljana, Puocinjeva
ulica 5 - Telefon št. 31-22, 31-23,
31-24.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Puocin-
jeva ul. 5. - Telefon 31-25, 31-26.
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska
cesta št. 42.
Računi pri pošt. čerk. savodu: Ljub-
ljana št. 17.749.

ZKLJUČNO ZASTOPSTVO za oglasa
iz Kr. Italije in inozemstva ima
Unione Pubblicità Italiana S. A.,
Milano

JUTRO

Ishaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina snaha mesečno L. 12,-
za inozemstvo pa L. 20,-

Uredništvo:
Ljubljana, Puocinjeva ulica št. 5,
telefon 31-22, 31-23, 31-24.

Rokopis se ne vračajo.

CONCESSIONARIA ESCLUSIVA
per la pubblicità di provenienza
italiana ed estera:

Unione Pubblicità Italiana S. A.,
Milano

L'aeroporto di Micabba bombardato

Il ridotto di Uolcheffit respinge i tentativi d'attacco dell'avversario - Vivace attività delle artiglierie sul fronte di Tobruk

Il Quartier Generale delle Forze Armate comunica in data 26 settembre il seguente bollettino di guerra no. 480.
Nella notte scorsa l'aeroporto di Micabba (Malta) è stato nuovamente bombardato da aerei nazionali.
In Africa Orientale, nella notte sul 25, i reparti del ridotto di Uolcheffit e del Caposaldo di Celgà hanno respinto tentativi d'attacco notturni dell'avversario, al quale sono state inflitte perdite.

Nell'Africa Settentrionale vivace attività delle nostre artiglierie sul fronte di Tobruk. Due velivoli nemici, che nel pomeriggio del 24 hanno bombardato e mitragliato a bassa quota Misurata causando una decina di perdite tra gli indigeni e danni ad abitazioni, sono stati entrambi abbattuti. Un altro apparecchio britannico è stato colpito dalla difesa contraria di Bengasi ed è precipitato in fiamme nel mare.

Bombardiranje letališča v Mikabbi

Posadka v Uolkefitu je odbila napadalne poskuse sovražnika - Živahna delavnost topništva na bojišču pri Tobruku

Glavni stan Oboroženih Sil je objavil dne 26. septembra naslednje 480. vojno poročilo:
Preteklo noč so nacionalna letala ponovno bombardirala letališče v Mikabbi (Malta).
Vzhodni Afriki so v noči na 25. t. m. oddelki posadke v Uolkefitu ter postojanke v Celgà odbili nočne napadalne poskuse nasprotnika, kateremu so bile prizadejane izgube.

V severni Afriki je bila živahna delavnost našega topništva na bojišču pri Tobruku. Dve sovražni letali, ki sta popoldne 24. t. m. bombardirali in obstreljevali s strojnimi in v nizkem poletu Misurato ter povzročili kakih 10 žrtev med domačini in škodo na stanovanjskih hišah, sta bili sestreljeni. Neko drugo britansko letalo je bilo zadeto od protiletalskega topništva v Bengaziju in je strmoglavilo v plamenih v morje.

Seja Direktorija Stranke

Ponosen pozdrav borecem v Ukrajini in Sredozemlju - Tajnik Stranke minister Serena je obširno poročal o disciplini potrošnje in kontroli nad cenami

Rim, 26. sept. s. Tu je bila v Liktorski palači seja Direktorija Narodno-fašistične Stranke pod predsedstvom strankinega tajnika. V začetku zborovanja je Narodni Direktorij z vzklikom sklenil naslednji pozdrav:
»Narodni Direktorij Stranke pošilja tople pozdrave Črnih srajc četam, ki na vzhodni fronti zmagovito pobijajo boljševizem in nadaljujejo revolucionarno borbo, začeto pred 20 leti pod vodstvom Duceja s pohodom na Rim. Narodni Direktorij izraža ponos fašističnega naroda za drzno podjetja »pomorskih junakov«, ki so napadli krepko utrjene britanske skale ter poklicali v spomin nehvaležnem in zasleplencem pravo prav italijanskega junstva, zahvalo in občudovanje vsega naroda junaškim legionarjem v Gondarju, ki na tleh Imperija proti nadmočnemu sovražniku visoko držo zastavo Italije.«

Minister Serena je najprej podal poročilo o splošnem političnem in organizacijskem položaju. Nato je prikazal delo zvez borbenih fašistev v različnih področjih ter poudaril, da je delo strankinih sil in organizacij v vseh pokrajinah popolnoma v soglasju s trenutnimi potrebami in da se v popolnem soglasju vključuje v okvir fašizma.
Tajnik Stranke je poudaril visoko priznanje, ki ga je Duce izrazil o priliki letnega poročila prefektov za delo, ki so ga izvršili zvezni tajniki, kar pomeni za fašistično vodstvo bogato plačilo in nalaga vsem - voditeljem in članom Stranke - dolžnost, da se vsake naloge lotijo z odločno voljo in globoko vero. Nato je minister Serena podrobno opisal akcijo Stranke za vzdrževanje rednih cen ter uspešno prizadevanje Stranke glede preskrbe z živili. Spomnil se je potrebe po enotni glavni liniji živilske preskrbe po navodilih Duceja, ki je te naloge osredotočil v ministrstvu za poljedelstvo in gozdove, nadalje ustanovitve medministrskega odbora za živila. Pri tem je izjavil, da se Stranka zaveda izredne važnosti tega problema za notranjo fronto in je izrazil svoj ponos, da lahko daje temu prizadevanju na razpolago učinkovito in dobrovoljno sodelovanje vseh strankinih organov, bodisi osrednjih ali podrejenih.
Postopna ustvaritev osrednjega odbora in pokrajinskih odborov za red in nadzorstvo nad cenami živil vsakdanje potrebe je na temelju zakona z dne 18. julija 1941, št. 742, določila važnost takega sodelovanja, ki se je v praksi razvil z metodno točnostjo in v popolnem soglasju z drugimi vladnimi, korporacijskimi, sindikalnimi in gospodarskimi organizacijami. Delo za ureditev razmer na sadnem trgu se je kljub raznim hudim težkostem za ključilo s popolnoma zadovoljivim uspehom. Borba proti skrivalcem blaga, proti verižnim manevrom ter poizkusom odtegniti blago javnemu prometu, je našla v organih Stranke budnega, energičnega in točnega zastopnika. V popolnem sporazumu s pristojnimi ministrstvi je bil napravljena red glede pritoka blaga na notranje trge in glede razdelitve izvoza sadežev. Tako se je s primernimi razdelitvenimi ukrepi dosegla normalizacija razmer na trgu, ki jih ureja razumno povpraševanje potrošnje. S tem je bila izpolnjena naloga posebnega značaja v odseku sadežev, katere izvršitev je bila iz njih razlogov neobhodno potrebna. Stranka bo

492.000 ujetnikov pri Kijevu

V Ukrajini se sovjetske čete zama skušajo osvoboditi obkolitve - Veliki topniški in letalski boji pri Petrogradu - Letala onemogočajo oskrbovanje Odese po morju

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 26. sept. Vrhovno poveljstvo nemške vojske je objavilo danes naslednje poročilo:
Kakor je bilo objavljeno že s posebnim poročilom, se neprestano nadaljuje uničevanje vzhodno od Kijeva še obkoljenih ostankov nasprotnika. Število ujetnikov se je povečalo na 492.000 mož in še vedno narašča.

Letalsko orožje je uničilo železnice in oboroževalne obrate na področju Harkova, Tule in Moskve.
Na morju ob Angliji so bojna letala zadržala v poslednji noči večjo trgovsko ladjo.
Sovražna letala niso priletela niti podnevi niti ponoči nad Nemčijo.

Z ukrajinske fronte, 26. sept. u. V zadnjih dveh dneh se položaj na vzhodni fronti ni bistveno izpremenil, vsaj v toliko ne, da bi bilo mogoče podati podrobnejša poročila o nadaljnjih operacijah. Vrhovno poveljstvo seveda tudi noče iz razumljivih razlogov podati nobenih pojavnih glede položaja na skrajnem desnem krilu zavezniške vojske, dokler niso doseženi cilji, ki si jih je postavilo za bližnje dni.

V odseku doljnega Dnjepra, kjer je drzna akcija neke nemške divizije uspela in so nemške čete prekorale reko pri Berislavu, je ustvarjen strateški položaj, ki lahko prinese važen razvoj na fronti ne samo na vzhodu Kijeva, marveč tudi južno od Poltave. Tu se ruske čete še opubno bore in delajo silovite poskuse, da bi se osvobodile obkolitve, vendar so tudi v tem odseku uspehi napadalcev znatni. Seveda za sedaj še ni mogoče izdati o teh uspehih nikakršnih podrobnosti.
Iz dosedanjih dogodkov se dá zaključiti, da je bitka za Dnjepr končana in da je sovjetska fronta na Dnjepru popolnoma razbita. Nemške čete sledo ruskim silam za petami in kljub odločnemu in žilavemu odporu se pri sovjetskih četah že opazna neka zbežanost. Nemške čete hite proti vzhodu, da bi nasprotniku onemogočile zbiranje na novih postojankah, zlasti pa zato, da bi zaledju sovjetske vojske preprečile uničevanje potov in cest, prometnih sredstev in bivališč.

Medtem ko je borej južni odsek še v gibanju, se položaj med Smolenskom in Ladoškim jezerom ni izpremenil. Na tem delu fronte je zlasti silovita akcija nemškega letalstva, ki napada rusko zaledje in uničuje središča za preskrbo in zbirališča čet, ki hite na fronto.
Boj za Petrograd postaja iz dneva v dan silovitejši. Delavnost obojestranskega topništva je dosegla svoj višek. S topništvom prav uspešno tekmuje in sodeluje letalstvo, ki ima glavni namen, da oslabi nasprotnika pred napadom nemških čet. Mnogo uničujočega dela je letalstvo izvršilo zlasti v petrogradskem pristanišču.

Tudi pri Odessi se je delavnost nemškega in rumenskega letalstva povečala. V teh poslednjih dneh je letalstvo izvršilo 25 napadov, ki so si sledili nepretrgoma noč in dan. Mesto je v silno kočljivem položaju. Življenje prebivalstva postaja iz dneva v dan vse težje. Nemška letala so tudi ojačala svoje napade proti trgovski mornarici, ki še vedno skuša doseči odesko pristanišče in dobavljati živež in vojni material oblegancem. Izkravcanje živč. vojnega materiala in pomožnih čet v odeski huki je skoraj onemogočeno, kajti bombe največjega kalibra so popolnoma porušile vse pristaniške naprave, uničile zaloge in razbile vse pomoče.

Nemški tisk o vojaškem položaju
Berlin, 26. sept. s. O bojih na vzhodnem bojišču poudarjajo nemški listi, da se nadaljujejo v vsem obsegu navzile skromnosti uradnih poročil. Oklep okoli Petrograda se vedno bolj stiska. Še vzhodno od Kijeva bo v kratkem presek. Nemško napredovanje je že doseglo obale Azovskega morja ter se še nadaljuje, medtem ko se večja ogražena področja od Doncu. Letalstvo uspešno podpira operacije suhozemne vojske in uničuje s stalnim bombardiranjem ceste, železnice, sovjetske čete in motorizirane divizije. Vsi protinapadi sovražnika, ki dosegajo včasih nezasišano silovitost, so brez uspeha, njegove izgube katastrofalne, medtem ko se njegova vojna moč manjša od dne do dne.
Dočim sovražniki osi samo kletajati, os dela. Nad kaosom sovjetskega bojišča se dvigajo gosti stebri dima, povzročena po bombah nemških strmoglavnih letal, v Gijevu.

novi bojišči, ki jih je predložila Stranka, ter o drugih ukrepih izredne politične važnosti, o ustanovitvi znanstvenih odsekov Narodnega zavoda fašistične omike, o delovanju GUF-a, GIL-a, ženskih fašistev in udruženj in organizacij, odvisnih od narodnega središča za civilno mobilizacijo. Narodni Direktorij je vzel v pretres tudi obširen dveletni načrt dela za majhne hiše Fašija. Denarna sredstva zanje so v vsaki pokrajini že določena v soglasju s številom prebivalstva.
Zborovanje se je začelo in zaključilo s pozdravom Duceju.

braltarju pa drzni italijanski mornarji pošiljajo v zrak angleške ladje.

Bombardiranje Moskve

Helsinki, 26. sept. d. Po vesteh, ki so davi dospele iz Moskve, je nemško letalstvo v noči na petek zopet bombardiralo Moskvo. Napad je bil izvršen v več zaporednih valovih in je trajal več ur. Podrobnosti o učinku napada še niso bile objavljene.

New York, 26. sept. s. Ameriški radio poroča iz Moskve, da je bil preklican ukrep o zatamnjenosti ulic in trgov, kakor je bil izdan ob začetku vojne. Odslej bodo zatamnjeni samo on deli mesta, ki so podvrženi bombardiranju. Očividno je ta ukrep v zvezi z naraščajočimi neredi ter z dejstvom, da sovjetska vlada ni več gospodar položaja. Verjetno pa se tudi v zatamnjenih moskovskih ulicah ni mogoče svobodno kretati brez večje nevarnosti in je brzkome s tem v zvezi preklil ukrepa o zatamnjenosti.

Novo sovjetsko izzivanje v Bolgariji

Sofija, 26. sept. d. Po doslej zbranih podatkih se je pred štirimi dnevi ponoči zopet spustilo več sovjetsko-ruskih padalcev pri vasi Harmanli na bolgarska tla. Harmanli je ob železniški progi Plovdiv-Svilengrad. Tu je pristala skupina sovjetsko-ruskih padalcev, katerih števila sicer ni bilo mogoče točno ugotoviti, ki pa je bila vendarle že obkoljena od bolgarskega vojaštva in policije. Tudi to pot je bilo na bolgarskem ozemlju spuščena s padali mnogo vsakovrstnega materiala, ki je povsem sličen opremi tistih sovjetskih padalcev, ki so bili že prej izsledeni in uničeni. Med tem materialom so strojnice, veliki pekleniški stroji in močne radijske postaje. Ta material je bil še pravčasno najden in zaplenjen. Službeno bolgarsko poročilo o tej novi sovjetski provokaciji se more pričakovati šele potem, ko bodo vsi padalci izsledeni in uničeni.

Dvojična angleška politika proti Finski Finski odgovor na angleške spletke

Helsinki, 26. sept. d. List »Ajan Suunta« piše v svoji večerajšnji številki:
Čeprav je bila Finska zapeljana od angleških obljub pomoči v zimski vojni l. 1939/40, je Anglež v finskih očeh vseeno še ohranil videz gentlemana. Zaradi tega je bilo britansko poslanstvo na Finskem tudi do poslednjega časa tolerirano v položaju opazovalca. In zgodilo se je, da je Finska britansko poslanstvo še celo po bombardiranju Pečenge tretirala tako, kakor da se ne bi bilo nič zgodilo. Toda od tedaj naprej, ko so angleški svedeniki pričeli moliti za zmago sovražnika krščanstva, se je izvršila v Angliji in Zedinjenih državah temeljita izprememba. Stališče oboj držav napram Finski se je docela predrugačilo. Navzile vsem zagotovilo in konkretnim ugovoritvam sta se pričela tamkaj prijatelje gledati kot sovražnika. Pojem o gentlemanstvu se je izprevrnil baš v obratno smer, kakor je to dokazal angleški napad na Pečengo. Brzojavke, ki so o njem dospele v sredo iz Londona, so prisilile Finsko, da bo morala skrbno nadzorovati akcije tako zvanih svojih prijateljev.

l. 1940, je bilo težko brez pridržka obojati finsko ravnanje, sedaj pa, ko je Sovjetska zveza tako po čustvih kakor po razumu vojna pristati na kakše sprejemljive finse predloge, namreč na podlagi razmejitve po svobodnem izrazu volje prebivalstva, Finska ne more več utemeljevati nadaljevanja sedanje neenake borbe.
Tudi »Daily Telegraph« poudarja, da angleška vlada Finski ne priznava pravice nadaljevati vojne.

K vsemu temu londonski dopisnik madridskega lista »ABC« upravičeno pripominja, da je luka Hangoe n. pr. še vedno v boljševiški posesti.

Finski državni proračun

Helsinki, 26. sept. d. Finski finančni minister je večerj podal predstavitnikom tiska nekaj pojavnih o novem finskem proračunu, ki se je od sedanjih 7 milijard finskih mark povečal na 11 milijard. Finančni minister je povečanje utemeljil z novimi velikimi izdatki, ki so potrebni za finsko državno obrambo. Sporočil je nadalje, da se je finski državni dolg v zadnjih dveh letih povečal od 3 in pol milijarde mark na 22 milijard ter da bo amortizacija teh dolgov skupaj z obrestmi zahtevala poslej približno 3,4 milijarde mark na leto v naprotju z 490 milijoni mark, potrebnih za obrestovanje in amortizacijo državnih dolgov, do l. 1939. V splošnem se po izjavi finančnega ministra finančni položaj Finske ne smatra za neugoden. Novi visoki proračun je bil potreben zaradi tega, da se je zopet vzpostavilo ravnotežje ter s tem odstranila nevarnost za finsko valuto, ki je sedaj stabilizirana, v kolikor ne bi na njo vplivali nepričakovani dogodki.

Švedska vojaška misija na Finskem

Helsinki, 26. sept. d. Švedska vojaška misija, ki je 23. septembra dospela v Finsko, potuje sedaj ob sovjetski fronti. V švedski vojaški misiji, ki jo vodi general Doegberg, je tudi švedski princ Gustav Adolf.

Zapadna fronta

New York, 26. sept. d. Kakor poroča agencija Associated Press iz krogov nevtralnih letalskih strokovnjakov v Londonu, narašča v britanski prestolnici bojazan, da bo Nemčija najbrže že v kratkem obnovila bombniške napade na Veliko Britanijo in enakomernemu kakor lani. Omenjeni letalski krogi sodijo, da bo Nemčija čez zimo pustila le omejene letalske sile na vzhodnem bojišču in da bo jedro svoje letalske sile vrnila na zapadno fronto. Po mnenju omenjenih krogov bi za to napoved govorila dva razloga: zmanjšanje obsega nemških vojaških operacij v Rusiji čez zimske mesece in želja nemškega vrhovnega poveljstva, da se še v večji meri porušijo britanska industrijska podjetja, ki pomenijo pomoč Sovjetski zvezi, ter britanske luke, preko katerih dobiva Velika Britanija pomoč iz Amerike.

Vojna na morju

Berlin, 26. sept. s. Nemški listi poudarjajo pomen večerajšnjega izrednega poročila o uničenju novega britanskega konvoja ter pripominjajo, da je uspešno uničevanje angleškega brodirja, ki se je opazilo že v avgustu, postalo še hitreje v septembru. Vsaka izgubljena angleška tona se mora danes ocenjevati z drugih vidikov kakor v začetku tega leta, ker se obraba britanske tonaze kaže v vedno bolj resni obliki. Značilno je, da se je povečala delavnost nemških podmornic prav v trenutku, ko v Londonu govore o zmanjšanju te nevarnosti.
New York, 26. sept. s. Znani ameriški vojaški strokovnjak Baldwin polaja v nekem članku v reviji »Life« jasen pregled položaja, v katerem se nahaja Velika Britanija, ter poudarja, da je nemška blokada učinkovitejša kakor angleška, in prihaja do zaključka, da bo po porazu Sovjetske Rusije potopil. Posadka se je vsa rešila.

še bolj učinkovita, saj so že sedaj mnoge luke neuporabne.

New York, 26. sept. s. Kanadski potniški parnik »Beaverdale« z 9156 tonami je neka sovražna podmornica torpedirala in ga potopila. Potopljena je bila tudi norveška tovorna ladja »Seounte« s 4414 tonami, ki je vozila vojni material za Anglijo.
Vichy, 26. sept. s. Francoska trgovska ladja »Monselet«, ki je bila na poti iz Faxe v Marseille, je neko angleško letalo bombardiralo in potopilo 20. septembra. Parnik je vozil fosfate in ni bil oborožen.

Hitlerjeve čestitke danskemu kralju

Berlin, 26. sept. d. Kancelar Hitler je poslal brzojavne čestitke danskemu kralju Kristianu X., ki praznuje danes svoj rojstni dan.

Obsodba de Gaulleovih pristašev

Vichy, 26. sept. d. Izredni vojaški tribunal v Clermont Ferrandu je v odsotnosti obsodil na smrt 9 gaulističnih častnikov zaradi veleizdaje, vojaškega begunstva in pomeverb. Obsodbe se glase tudi na vojaško degradacijo in zaplembo njihovega imetja.

Napad angleških letal na francoski parnik

Vichy, 26. sept. d. Francoski tovorni parnik »Monselet«, ki je bil s tovornim fosfatov na poti iz Afrike v Marseille, je bil 20. septembra v zalivu Gabes v bližini otokov Kerkena napaden o1 britanskih letal. Dasi je bil neoborožen in dobro označen po narodni pripadnosti, so ga britanska letala vseeno obstreljevala in obšipala z bombami. Tri bombe, ki so ladjo pogodile, so na krovu zanetle požar in se je parnik kmalu potopil. Posadka se je vsa rešila.

Ameriška javnost proti vmešavanju v vojno

Senator Taft napoveduje ogorčeno borbo proti ukinitvi nevtralnostnega zakona

Washington, 26. sept. d. V okviru važnih izjav ameriških kongresnih krogov, ki se izražajo proti nameravani izpremembi odnosa ukinitvi ameriškega nevtralnostnega zakona, je včeraj spregovoril tudi senator Taft, ki je v razgovoru s predstavniki tiska izjavil, da bi bila ukinitve nevtralnostnega zakona istovetna z ameriško vojno napovedjo, najmanj pa bi ukinitve dala ameriški vladi pooblastila, ki bi ji dovoljevala voditi nenapovedano vojno. Senator Taft je napovedal, da bo v senatu sprožil ogorčeno borbo proti temu vladnemu načrtu.

New York, 26. sept. s. Tukajšnji tisk napoveduje viharne seje kongresa zaradi zadnjih intervencionističnih dejanj predsednika Roosevelta. Predsednikovo zahtevo za nadaljnjo dovolitev 6 milijard dolarjev in odredba ameriškega brodiranja, ki bo po izjavi ameriškega ministra Knox sprejela konvojne za Anglijo, označujejo v tukajšnjih novinarskih krogih kot kršitev vladne obljube, da bo interliral kongres, preden bi sprejela kakšno odločitev v teh zadevah. Temu se pridružuje, kakor poudarjajo v teh krogih, globoki odpor javnosti in parlamentarcev za vladne ukrepe v prilog Sovjetske zveze.

New York, 26. sept. d. Ameriški tisk kaže nemajhno vznemirjenost zaradi obupnega vojaškega položaja, v katerega je zala Sovjetska zveza po naglem nemškem prodoru v Ukrajino, ki je odkril vse velike slabosti organizacije sovjetske oborožene sile. Listi, ki zagovarjajo stališče ameriške vojsne stranke, pri tem zopet opozarjajo na potrebo aktivnejše pomoči Zedinjenih držav Veliki Britaniji in Sovjetski zvezi. »New York Post« izjavlja v nekem članku: »Ako že Zedinjene države ne posežejo naravnost aktivno v vojno, potem naj bi vsaj s svojo vojno mornarico nudile Veliki Britaniji pomoč v tolikšnem obsegu, da bi se britanska mornarica in letalstvo lahko dočela osvobodila na Atlantiku ter vse svoje sile osredotočila na Sredozemskem morju.« »New York Post« je mnenja, da je treba glede na neugodni vojaški položaj Sovjetske zveze brezpogojno ustvariti še drugo fronto, ki naj bi bila v Sredozemlju.

Primerna reakcija osi bo sledila

Rim, 26. sept. d. »Popolo di Roma« piše v zvezi z najnovejšimi Rooseveltovimi ukrepi

pi »za zaščito svobode po morjih«, da bodo sile osi na absurdno Rooseveltovo pojmovanje svobode morja reagirale na način, kakršnega nudi ta čast in pravica. Ako nameravajo ameriške ladje prevzeti tihotapljenje orožja za Anglijo, potem so ukropi ameriškega predsednika nesmiselni, zaključuje list, vidi pa se iz njih povsem jasno, da se v Ameriki bavijo z mislijo, razširiti te ameriške transporte vse do obale Velike Britanije

Pcslabšanje življenjskih pogojev v Ameriki

Washington, 26. sept. d. Ameriški finančni minister Morgentau je včeraj podal nekaj zelo zanimivih izjav, ki kažejo, kako se v ameriškem demokratskem paradizu čim dalje bolj slabša življenjski pogoji. Morgentau je izjavil, da so se v zadnjem letu cene v večtrgovini s kmetijskimi proizvodi povečale za celih 37% in da so samo v zadnjem mesecu narasle za 6%. Morgentau je nadalje izjavil pred finančnim odborom reprezentantne zbornice, da je neizogibno potrebno sprejeti zakonski načrt, ki bi dal državi pravico kontrole nad cenami. Sedanji zakon, ki dovoljuje vladi kontrolo nad cenami nekaterih proizvodov, se mora po mnenju ameriškega finančnega ministra izpremeniti ter nujno razširiti tudi na kontrolo cen za kmetijske proizvode Korporacije po novem načrtu ne bi smele plačevati nad 6% obresti za investiran kapital in po novem zakonskem načrtu bi se morali tudi vsi čezmerni zaslužki obremeniti z novim 100%nim davkom. V nadaljnjem se je ameriški finančni minister izjavil proti temu, da bi se že sedaj določile maksimalne meze za delavstvo. Iz navedenega je razvidno, kako se Zedinjene države zaradi naraščajoče gospodarske stiske prisiljene zatekati se k vse prej kakor demokratskim metodam za ohranitev svojega gospodarskega položaja.

Eksplozija v ameriški petrolejski rafineriji

New York, 26. sept. s. V rafineriji Standard Oil Company v Whitingu v Indiani je nastala silna eksplozija, ki je zahtevala tudi človeške žrtve. Od vseh strani so prihiteli v Whiting oddelki gasilcev, da preprečijo večjo katastrofo.

Protifrancoške demonstracije v Buenos Airesu

Buenos Aires, 26. sept. d. V torek je prišlo pred poslopjem francoskega poslanstva v Buenos Airesu do demonstracij, ki so jih po vsej verjetnosti organizirali komunistični elementi. Francoski veleposlanik Peyronnet je včeraj posetil argentinskega zunanjega ministra in protestiral proti izgovoru, ki so jih hujšaški elementi uprizorili pred francoskim poslanstvom.

Upor Italijanov in Nemcev v angleškem taborišču

Stockholm, 26. sept. s. Londonski dopisnik lista »Dagens Nyheter« poroča, da se je v Peelu na otoku Nan uprlo 600 Italijanov in Nemcev, ki so internirani v koncentracijskem taborišču, da protestirajo proti nečloveškemu ravnanju proti trem njihovim tovarišem.

Myron Taylor v Lizboni

Lizbona, 26. sept. d. Portugalski ministri predsednik Salazar je včeraj sprejel posebnega Rooseveltovega poslanca pri Vatikanu Myrona Taylorja.

Velika tatvina živilskih nakaznic v Franciji

Pariz, 26. sept. d. V noči na sredo je bilo kakor izjavlja službeno poročilo iz Pariza v mestnem načelstvu mesta Melun pri Parizu ukradenih živilskih nakaznic za 50 tisoč ljudi. Tatovom je uspelo pobeigniti. Prebivalstvo Meluna bo moralo sedaj več dni čakati na razdelitev novih živilskih nakaznic za oktober, ki se morajo šele namisiti.

Pomanjkanje bencina v Španiji

Madrid, 26. sept. d. Ker je v Španiji skoraj popolnoma zmanjkalo petroleja, so bile oblasti prisiljene ponovno znatno skrajšati potrošnje bencina. Španska komisija za nadzorstvo nad potrošnjo goriva poziva lastnike avtomobilov, naj preuredijo svoja vozila na pogon s plinom.

Zatemnitvene vaje v Avstraliji

New York, 26. sept. s. Iz Melbourne poročajo, da so priredili v avstralskem mestu Victoriji prvo veliko zatemnitveno vajo. Zatemnitve je bila odredena na področju okrog 3000 kvadratnih milj v mestu in okrog njega.

Naše gledališče

D R A M A
Sobota, 27.: Katarina Medičejska. Premiera. Otvoritvena predstava. Red premierski.
Nedelja, 28.: Katarina Medičejska. Izven. Ponedeljek, 29.: zaprto. (Generalika).

Z zgodovinskega in gledališkega vidika zanimiva predstava bo Alessijeva »KATARINA MEDICEJSKA« z Marijo Vero v naslovni vlogi. Zgodovinsko zvesto podani lik velike vladarice, je težka drama, v kateri se razvijajo politični in družinski dogodki na dvoru, usodni šentjernejski noči nasproti. Predstava zasluži največjo pozornost. Sodelujejo še: Sarčeva Margot, Kralj Karel IX., Sever Henrik Anžovinski, Skrbnišek Coligny, Levat De Alava, Lápah Birague, Cesar Retz, Gregorin Ruggeri, Presnetnik Strozz, Potokar Pardailain, Drenovec Henrik Kodejski, Peček Rochefoucauld, Bratina Tremouille, Brezjar geograf, Tiran Ronsard, Raztresen papeški nuncij. Režiser dr. Kreft, inscenator inž. arh. E. Franz.

O P E R A

Sreda, 1. oktobra.: Aida. Premiera. Otvoritvena predstava. Red premierski.

Letošnja otvoritvena predstava v operi bo Verdijeva velika opera »AIDA« s Heybalovo v naslovni partiji. To vedelo iz italijanske operne literature zahteva izredno število sodelujočih. V letošnji sezoni je uprava pomnožila orkester in zbor in tako smemo pričakovati, da bo ta nova pridobitev pršla posebno pri predstavi »AIDE« do najboljših veljav. V zasedbi so na novo zasedene partije Aida, ki jo bo prva prvič Heybalova na našem odru, partija egiptovskega kralja Popov in partija sira, ki ga bo podal Rakovec. Ostala zasedba: Amneris Kogejeva, Betetto svečnik in Amonasro Primožič, nam je že iz prejšnjih uprizoritev v najboljšem spominu. Muzikalno vodstvo dirigent Anton Neffat. Režiser Ciril Debevec, zborovodja Rado Simoniti, koreograf inž. P. Golovin. Predstava, bo za red premierski.

Prva opereta, ki bo prišla v letošnji sezoni na vrsto, bo uprizoritev klasičnega Straussovega dela »NETOPIR« pod taktirko Demetrija Zebreta in v režiji Emila Freliha. Rozalinda bo pela Ivančičeva, Adelo Ribičeva, Eisensteina M. Sancin, Alfredo Manoševski, Falkeja B. Sancin, Franca Anžovnar, Orlovskega Sjadoljev, Blinda Rakovec, Ido Japljeva in Melanijo Kosičjeva.

Uprava Narodnega gledališča v Ljubljani je zaključila sprejem abonmentov za stalne abonmaje premierskih, sreda in četrtek. V redih A in B je na razpolago še nekaj sedežev vseh vrst. Reflektante opozarjamo, da se lahko prijavijo vsak dan od 10. do 12. in od 15. do 17. do vatevši sobote 27. t. m.

La vendita dell'argento

A chiarimento del R. D. L. 3 settembre 1941 n. 882 pubblicato nel Bollettino ufficiale n. 72 del 6. corr. l'Alto Commissariato comunica che è consentito alle ditte produttrici di argento o di semilavorati d'argento di continuare le vendite relative alle ordinazioni autorizzate dal Sottosegretario di Stato per le fabbricazioni di guerra nonché le consegne di metallo per la produzione di sali d'argento per usi chimici e fotografici.

Prodaja srebra

V pojasnitev zakona s 3. septembrom 1941, ki je bil objavljen v »Službenem listu« št. 72 z dne 6. t. m., sporoča Visoki Komisar, da je dovoljeno trgovcem, ki proizvajajo zlato in srebrne pol izdelke, še naprej prodajati, upoštevajoč navedbe državnega podtajnika za vojno proizvodnjo, kakor tudi nakazovati srebro za proizvodnjo srebrnih soli za kemično in fotografsko porabo.

Vojna na Kitajskem

Tokio, 26. sept. d. V četrtek so močne skupine japonskega letalstva ponovno napadle Cankajskovo prestolnico Cungking ter z uspešnimi bombnimi zadetki uničile mnogo važnih vojaških zgradb. Kakor javljajo s pristojnega japonskega vojaškega mesta, so nadaljnje skupine japonskega letalstva sodelovale včeraj v akcijah japonske pehote, ki je izvršila več napadov na kitajske čete južno od kraja Jočov v severnem delu pokrajine Hunan. Vsa japonska letalstva so se neposredovana vrnila na svoja oporišča. Obenem je poveljništvo japonske vojsne mornarice v kitajskih vodah davi objavilo, da so japonske mornariške čete zasedle mesto Jingting, ki je strateško važna točka v jugozapadnem delu obale jezera Tungting v severnem delu pokrajine Hunan.

Angleško sodelovanje s Cankajškem

Sanghaj, 26. sept. d. Kakor poročajo iz Bangkoka, se je v Rangun vrnil vrhovni poveljnik britanskih sil na vzhodu Brooke Popham. Po povratku je izjavil, da mora Velika Britanija odmor na Daljnem vzhodu izkoristiti tako, da bo ojačila svoje obrambne naprave. Popham je naglasil tudi potrebo širšega sodelovanja angleških sil na Daljnem vzhodu s Cankajškom. Zanimivo je, da je bila ta izjava podana neposredno potem, ko so dospela nova ojačenja angleških, indijskih in avstralskih čet v Rangun.

Britanski poslanik v Bangkoku je z letalom danes odprtoval v Singapur, kjer se bo sestaj z britanskim pooblaščencom za Daljni vzhod Duffom Cooperjem.

Obletnica angleškega napada na Dakar

Vichy, 26. sept. d. Na današnje prvo obletnico britanskega napada na francosko mesto Dakar v Francoski Zapadni Afriki je francoski guverner v Dakarju Chappoule poslal ministru za kolonije admiralu Platonu poslanico, v kateri pravi:

Vsa Zapadna Afrika se danes spominja obsodbe vrednega britanskega napada na Dakar in misli na branitelje, ki so tedaj padli na polju časti. Srečen sem, da lahko tomlačim ob tej priliki čustva vsega tukajšnjega evropskega in domačinskega prebivalstva ter lahko zagotavljam državnemu šefu, da je Francoska Zapadna Afrika odločena odbiti vse napade proti svoji teritorialni nedeljivosti. Izražam obenem nezamoljivo vero v poslanstvo Francije.

Hrvatsko-bolgarska trgovinska pogodba

Zagreb, 26. sept. d. Med Hrvatsko in Bolgarijo je bila sklenjena trgovinska pogodba, ki vsebuje tudi določbe o kilirškem prometu ter določbe o obračunavanju. Pogodba stopi v veljavo 1. oktobra in velja za dobo enega leta.

Potres na Havajskem otočju

New York, 26. sept. d. Z Milosa na Havajskega otočja poročajo, da je na vulkanskem področju okrog gore Mauna Loa nastal hud potres, ki je posebno hudo prizadejal mesto Milos. Po zidovih so nastale velike razpoke in na oknih so popokale šipe. Na potresni opazovalni postaji v Kilauoa so igle vseh selzmografov skočile s tečajev.

Španski narodni institut za industrijo

Madrid, 26. sept. d. Danes se je španska vlada pod predsedstvom generala Franca sestala k seji, na kateri je razmotrivala vprašanja v zvezi s splošno podražitvijo življenja v Španiji. Nadalje je razpravljala o ustanovitvi posebnega narodnega instituta za industrijo.

Gospodarstvo

Deset let po padcu angleškega funta

Te dni je poteklo 10 let, odkar je Anglija opustila zlati standard, kar je imelo za posledico takojšnji padec angleškega funta. V noči med soboto 20. septembra in nedeljo 21. septembra 1931 je Angleška banka zaradi naraščajočega odтока zlata in odpovedovanja inozemskih kreditov ustavila izplačevanje v zlatu, ker bi bil drugače položaj funta nevzdržen.

Ze spomlad istega leta so se pokazali prvi znaki evropske denarne krize, ki je prišlo do poloma dunajskega zavoda Kreditanstalt. Kmalu za tem, namreč 13. junija, je zaprla svoje blagajne nemška velebanka Darmstadt und Nationalbank. Ta polom je sprožil v mednarodnih finančnih krogih nezaupanje. Toda šele uklenjenje zlatega standarda v Angliji je izzvalo splošno vznemirjenje, ki se je polastilo tudi naše javnosti. Kmalu po padcu funta so morali tudi denarni zavodi v naših krajih zapreti blagajne. Tej bančni zapori so sledili razni moratorni ukrepi, ki so končno dovedli do takozvane zaščite denarnih zavodov. Medtem ko je mnogim drugim državam uspelo prebroditi težkoče, se je pri nas zaradi nevidevnosti bivše Narodne banke, ki ni o pravem času in v dovoljni meri podprla denarnih zavodov, razvila dolgotrajna denarna in kreditna kriza, ki je še do danes nismo preboleli. Čeprav so številni denarni zavodi v teku let vzpostavili zopet normalno poslovanje in likvidnost vseh starih vlog, imamo še vedno nekaj zavodov, ki so že deset let pod zaščito in še niso v celoti izplačali starih vlog iz dobe pred septembrom 1931.

Polom angleške valute pred desetimi leti pa je imel še druge dalekosežne posledice. Kmalu po padcu funta so nekatere države (zlasti nordijske države in države angleškega imperija) opustile zlati standard, druge pa so se skušale še obrniti. Toda usoda zlate valute je bila v načelu oločena. Ko so Zedinjene države 20. aprila 1933 brez neposredne potrebe in samo v upanju, da bo uspelo preprečiti nadaljnji splošni padec cen, razveljavile zlato paritetno in devalvirale dolar, so morale postopno slediti tudi še ostale države. Potrebi devalvacije se ni mogla izogniti niti Francija. Navzlic takratnim ogromnim zlatim rezervam je morala Francija 25. septembra 1936 opustiti zlati standard. Franciji sta takoj sledili Nizozemska in Švica. Dne 5. oktobra istega leta pa je morala glede na docela spreminjen mednarodni valutni položaj tudi Italija

devalvirati liro, pri čemer je bila vzpostavljena stara relacija 19 lir za 1 dolar, ki velja nespremenjeno še danes.

Padec angleškega funta je sprožil razvoj, ki je bil neizogiben. Danes soglašajo že vsi znanstveniki v tem, da na povratek zlate valute v klasični obliki ni več misliti, ker se nobena država ne bo hotela odreči gospodarsko-politični akcijski svobodi in na ljubo vzpostaviti zlate veljave in žrtvovati gospodarske in socialne interese v korist mehanizma zlate valute. Danes se povsod v svetu uveljavlja načelo prioritete gospodarskih in socialnih interesov in potreb pred namišljenimi interesi vzdrževanja klasične zlate valute.

Anglija je sicer kot prva država opustila zlato valuto, toda ne iz spoznanja, da ta valutni sistem nima več bodočnosti, temveč le pol skrajnim pritiskom tedanjih razmer, ko so angleški finančniki le v uklenjenju zlatega standarda videli izhod iz teškoče.

Anglija je menda ena izmed držav, kjer imajo še vedno odločilno besedo pripadniki stare šole denarne teorije. Pred tedni so poročali iz Londona, da bodo odstranjeni iz Angleške banke volilni funkcionarji, ki zastopajo staro šolo in so nedostopni za nova spoznanja in da bo guverner Angleške banke Montague Norman, ki je star že preko 70 let, odstopil to mesto mlajšemu strokovnjaku. Toda občni zbor delničarjev Angleške banke, ki je bil te dni v Londonu, je znova izvolil za guvernerja Normana, čes da Anglija nima kvalificiranega naslednika. Tako bo Norman 23. leto guverner Angleške banke, čeprav je v precejšnji meri odgovoren za valutno politiko Anglije v zadnjih desetletjih.

Edina koncesija, na katero so pristali delničarji Angleške banke, je ta, da so izvolili v 24 člansko direkcijo prof. Johna Maynarda Keynesa, znanega kritika angleške valutarne politike. »Kölnische Zeitung« primerja to izvolitev, kakor če bi spustili ščuko v ribnik krapov, ne izključuje pa možnosti, da bo po tej izvolitvi Keynes manj agresiven proti predstavnikom stare šole. Keynes je v zadnjem letu postal svetovalec angleške vlade. V svojih znanstvenih delih je do sedlej ostro kritiziral angleški družabni in gospodarski red in vodil borbo zlasti proti visoki obrestni meri. Znan je tudi kot teoretik polne zaposlitve in kot zagovornik prisilne štednje.

Bodočnost plinskega generatorja

V središču dunajskega vele sejma, ki je bil te dni otvorjen, je zanimiva razstava za propagando plinskega generatorja, o nio domaćih pogonskih sredstev. Na tem področju je bil zadnja leta zabeležen velik napredek v raznih evropskih državah, zlasti v Italiji, Švici, Nizozemski, Belgiji, Danski, Švedski in Norveški.

Čeprav je bila nadomestitev bencina z domačimi pogonskimi sredstvi mišljena v pričetku le kot izjemen vojni ukrep, kaže najnovejši razvoj, da bo imel plinski generator tudi veliko bodočnost po sedanjih vojni. Za uporabo lesa, oglja, koksa, premoga in šote za pridobivanje pogonskih plinov je bilo najprej potrebno ustvariti dobro uporaben plinski generator. To vprašanje je sedaj praktično rešeno. V raznih državah so že ustvarili obširno organizacijo za prodajo teh pogonskih sredstev. V Nemčiji in v zasednih državah je sedaj že okrog 150.000 tovornih avtomobilov na pogon z generatorskim plinom, kar predstavlja velik prihranek pri bencinu. V kratkem bodo nemške tvornice avtomobilov dale v promet 6000 novih tovornih avtomobilov s plinskimi generatorji. V prihodnjem letu namerava Nemčija izdelati okrog 20.000 kmetijskih traktorjev s plinskimi generatorji, vrhu tega pa bodo 6500 obstoječih traktorjev predelali na pogon z generatorskim plinom. Ljudi v rečni plovi zavzema plinski generator važno vlogo. V Nemčiji imajo sedaj v prometu že 90 rečnih ladij s takim pogonom, nadaljnjih 125 ladij s 35.000 konjskimi silami pa bo preurejenih v najkrajšem času. Za preurelitev je predvideno v celoti 1200 rečnih ladij.

Uveljavljenje plinskega generatorja so doslej deloma ovirale nekatere pomanjkljivosti, ki pa so v glavnem rešene. Vgraditev obsežne aparature generatorja v vozilo predstavlja oviro skoro le pri potniških avtomobilih. Večjo skrb za vzdrževanje vozila in njegove aparature daleč odtehta mnogo cenejši pogon. Strokovnjaki so mnenja, da bo uporaba lesa, oglja, premoga in kosa za pogon motornih vozil tudi po sedanjih vojni obdržala svoj pomen. Ker bo umetni bencin, pridobljen iz premoga, tudi po vojni razmeroma dražji in bo morala Nemčija številne tvornice umetnega bencina zaščititi pred konkurenco naravnega bencina, bo tudi v normalnih razmerah, zlasti za tovrna vozila, bolj ekonomičen pogon z generatorskim plinom. Nemški načrt predvideva, da bo po vojni bencin služil predvsem za pogon letal in potniških avtomobilov, medtem ko bodo tovorni avtomobili, traktorji in stacionarni motorji uporabljali tudi nadalje generatorski plin.

Na dunajskem velesejmu so razstavljeni najnovejši generatorji, ki se dajo vgraditi v posamezna vozila. Sedaj se določa že specialni generatorji za lesni plin in za plin iz šote, nadalje generatorji za oglje, za antracit in za koks. Največ se sedaj uporablja kot pogonsko sredstvo les. Razvoj pa gre za tem, da se za pridobivanje pogonskega plina neposredno uporablja premog, tako da premoga ni treba z velikimi stroški predelati v umetni bencin.

Gospodarske vesti

— Poostrena investicijska kontrola. Ze pred leti je italijanska vlada uvedla kontrolo investicij z namenom, da se razpoložljiva denarna sredstva v gospodarstvu uporabijo na način, ki prinaša največ koristi celotnemu gospodarstvu. Ta investicijska kontrola bo po vseh iz Rima sedaj še poostrena. Zlasti bodo poostrene tudi kazenske sankcije. Podjetnik, ki bi brez posebne dovoljenja zgradil industrijsko napravo ali razširil obstoječo napravo ali bi povečal produkcijsko kapaciteto, bo kaznovan po nedavno izdanem

zakonu o ureditvi produkcije in potrošnje. Preko tega pa sme korporacijski minister odrediti zaporo podjetja ali izdati ukrepe, da se postavljene nove naprave ne morejo izkoristiti.

— Poostritev izvozne kontrole. Iz Rima poročajo, da je bila v sporazumu s Stranko uvedena poostrena kontrola pri izvozu sočivja, sadja, in drugih kmetijskih pridelkov. Za izvoz limon, pomaranč, kolerabe in jabolk so v okviru določenih kontingentov potrebne izvozne licence, ki se bodo izdajale posameznim izvoznikom na podlagi izvršenega izvoza v letih 1936 do 1939. Poostritev kontrole pri izvozu je bila uvedena v interesu domače potrošnje. Za izvoz kvalitetnih vin in vermuta, ki je bil nedavno prepovedan, je sedaj uveden režim izvoznih licenc.

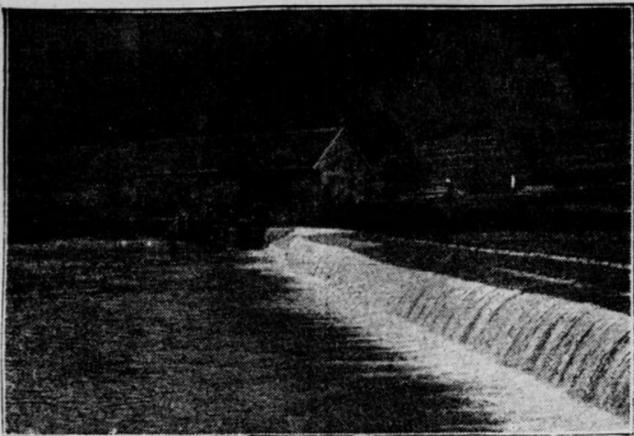
— Trgovinska pogajanja Hrvatske z Nemčijo, Francijo, Bolgarijo in Finsko. Iz Zagreba poročajo, da bo kot rezultat dosedanjih pogajanj v pričetku prihodnjega meseca sklenjena prva popolna trgovinska pogodba med Hrvatsko in Nemčijo, med tem ko je bil doslej sklenjen le začetni trgovinski sporazum. Nemci so že predložili hrvatski sporazum te trgovinske pogodbe, ki ga sedaj proučuje poseben odbor. Nadalje poročajo iz Zagreba, da so v teku trgovinska pogajanja z Bolgarijo, ki se vrše v Zagrebu, kamor je prispela bolgarska trgovinska delegacija. V kratkem se bodo pričela trgovinska pogajanja s Francijo. V tej zvezi je te dni francoski generalni konzul v Zagrebu posetil trgovinskega ministra Marjana Šimiča. Prav tako so v teku trgovinski razgovori z Madžarsko, ker bo začasni trgovinski sporazum potekel 30. septembra. Predvideno je, da bo po 30. septembru Hrvatska izvažala v Madžarsko predvsem premog in železno rudo, uvažala pa bo sladkor, koruzo, melaso in svinjsko mast. Vrhu tega bo Hrvatska izvažala v Madžarsko določeno količino mesnih svinj in bo uvozila v zameno pitane svinje. Za 29. september pa je napovedan prihod finske delegacije, ki jo bo osebnou vodil finski trgovinski minister Tanner.

— Vzpostavitev prometa v zagrebški telefonski centrali. Geografska »Donauzeitung« poroča, da naglo napredujejo dela za obnovitev telefonske centrale v Zagrebu, ki je bila poškodovana o priliki bombnega atentata 14. septembra. 600 telefonskih števil je že priključenih na pripravljeno centralo, v prihodnjih dneh pa bodo priključili nadaljnjih 4000 telefonskih števil.

— Prebroditev težkoč v blagovnem prometu med Madžarsko in Srbijo. Te dni se je mudil v Budimpešti nemški gospodarstveni pooblaščenec prof. Hardenberg zaradi pogajanj o mađarsko-hrvatskem blagovnem prometu. Pri teh pogajanjih je bil dosežen sporazum zlasti v pogledu prevoza. Zaradi obstoječih prevoznih težkoč bo Madžarska dala za prevoz svojega blaga v Srbijo in obratnega blaga v Madžarsko na razpolago tovrne avtomobile, bencin in rečne ladje. Prevoz blaga s tovornimi avtomobili bo enako urejen, kakor je bil zaradi prevoznih težkoč urejen prevoz blaga med Madžarsko in Grčijo. Na poti med Madžarsko in Grčijo vozijo že kolone mađarskih tovornih avtomobilov, ki jih Madžarska oskrbuje s potrebnimi pogonskimi sredstvi.

— Hude kazni za tezaviranje denarja v Nemčiji. Pred posebnim sodiščem v Oldenburgu se je moral zagovarjati nek pekovski mojster, ki je vse svoje prihranke v višini 22.000 mark dvignil v banki in denar shranil doma. S tem se je hotel izogniti premoženjskemu davku in je kršil tudi predpise proti tesvariranju denarja. Finančna uprava je pri hišni preiskavi našla skriti denar. Poleg premoženjskega davka, mora sedaj plačati denarno kazen v višini 104.000 mark. Vrhu tega je bil obsojen na 3 mesecje ječe.

Jesenske lepote ob Kolpi

Lepo nedeljsko jutro je bilo, ko sem sedel na dolenski vlak. Kupil sem vozovnico do Črnomlja in ko sem okoli pol osme ure izstopil, me je že pozdravilo sonce.

Razgibal sem si nekoliko zaspale ude, nato pa hajdi na pot Kam? V Poljansko dolino. Gotovo je še marsikomu neznan, da imamo tudi v Belokrajski dolini s tem imenom. Grad, ki so si ga postavili v davni preteklosti »Poljanski gospodje« nato pa prezidavali Ortenburžani in Auerspergi in ki je dal dolini ime, stoji v nekoliško okrnjeni obliki še danes.

Gotovo še ne veste za pot. Iz Črnomlja sem krenil po cesti proti Vinici. Po približno uri hoda se odcepil od glavne ceste manjša in napis na križišču ti kaže smer nove poti: Stari trg.

Cesta se prične vzpenjati. Vas Tanča gora je prva, ki te pozdravlja na tej poti. Hi-

šice so majhne, podobne druga drugi in vsaka od njih priča, da je borba z zemljo trda in da so mnogi od domačih sinov morali v tuji svet za zaslužkom. Nekateri so uspeli in krov na hišici nam to priča, mnogi so omahnil, tujina jih ni vrnila in krov je slamnat, preperel.

Ljudje so navezani na vinograd, skopa zemlja jim daje premalo za življenje. Toda ker manjka delavcev in strokovnega znanja, rodi trta malo in življenje je iz leta v leto trše in revnejše. Vas je že za menoj in cesta krene strmo v hrib. V mnogih ovinkih sta minili dve uri in na vrhu sem. Mala kapelica stoji tam. Še pogled proti Črnomlju in po bližnjih pobočjih, polnih trte in ličnih belih zidanic. Preveč je lepote, da bi jo mogel človek dojeti nankrat. Naj vas ne straši okrog 500 m višine, ki jo doseže cesta na vrhu. Edin-

stven razgled vam poplača trud. Toda tudi tukaj na vrhu je polno življenja. Ogledarji in tovarniki drv so si postavili lesene kolibe, ki jim dajejo zavetje ponoči. Na mahli, toda močnih konjih tvorijo ogije in drva iz težko dostopnih drag obah vrhov. Lipovalca in željca. Teško, toda prostosti polno je življenje teh »gozdnih mož«, ki skrbijo, da bodo topila in prijetna vaša stanovanja, saj grede vsa ta drva v Črnomelj in dalje proti Ljubljani.

Po kratkem razgovoru sem jih zapustil in krenil navzdol. Oko je sledilo cesti in pogled mi je obstal na cerkvi. Stoji na robu planote, čije pobočja padajo strmo v dolino. Od cerkvice dalje se po nekakem grebenu vrstijo hiše in tvorijo mično sliko vasi. Stari Trg je to, in ker je v naši lepi Sloveniji še več Trgov mu bomo rekli Stari trg ob Kolpi. Pa tudi pravo je to ime, saj ko sem bil že sredi vasi, sem globoko pod vasio zagledal zeleno, tu še živahno Kolpo, ob njej pa raztresene vasice in polja.

Po štiriurni hoji sem bil pač potreben počitka in krenil sem v vaško gostilno na kratek pomenek. Od prijaznega domačina sem izvedel marsikaj. V Poljansko dolino spadajo mnoge vasi, tudi one spodaj ob Kolpi. Nekakšno središče tvori Stari trg, kjer je upravna občina in kjer vodi dušno brigo zelo številnih faranov prijazni in od vseh spoštovani župnik Vasi Predgrađ, Zagorčac, Cepiže, Podgora, Jelenja vas, Kralji, in še nekaj manjših kaže gori v pravi Poljanski dolini, spodaj ob Kolpi pa najdemo še vasi Dol, Prelesje, Sodevci, Radenci.

Kraji tu doli ob Kolpi imajo edinstveno lego in vse pogoje, da se iz njih razvijejo tujsko-prometna središča. Milo podnebje, čist zrak, pristne domače navade in ponekod še domača noša bi gotovo lahko privabljali trume Slovencev, ki še ljubijo in cenijo domačnost.

PRVIČ V ŠOLI

Naš Jurček je šel prvič v šolo. Namesto pričakovanega učitelja je stopila v razred učiteljica. Ko je prišel Jurček domov, ga je vprašala mama:

— No, Jurček, kako je bilo v šoli? Kaj je povedal gospod učitelj?

— Oh, — je odgovoril Jurček, — učiteljica sploh ni bilo. Poslal je kar svojo ženo.

E. I. A. R. — Radio Ljubljana

Parliamo l'italiano!

Schema della XVII lezione che verrà tenuta dal prof. dott. Stanko Leben venerdì il 26 settembre 1941-XIX, ore 19.00.

Tu natisnjeno besedilo je samo kijež za vse one, ki sledijo pouku italijanščine po radiu. Italijanske ure so na sporedu ob ponedeljkih, sredo in petkih, vedno ob 19.

LEZIONE DICIASSETTESIMA

Bello, si... Ma non cammina. Quando guardavano il bimbo, che essa portava sempre in collo, la gota sulla gota, sorridevano e dicevano: »Guarda bello! Che angelo! Guarda se non sembra una rosa...«, la mamma lo dondolava un poco, abbassava gli occhi, rispondeva: »Bello si... Ma non cammina...« Ora lodavano meravigliati i suoi ricciolini biondi e i leggeri come piumini d'oro, ora i suoi occhi celesti e illuminati, ora le labruzze umide come un fiorellino carnosu. »Bello!« esclamavano, sorridevano alla madre, che se lo teneva stretto contro la gota, quel suo tesoro tutto oro azzuro e rosa. Ma senza sorridere la mamma scoteva il capo e a tutti rispondeva sempre con la stessa voce: »Non cammina...«

La mamma abitava in una di quelle immense case giallastre che sorgono sui prati, oltre il fiume, quasi in aperta campagna. Era una casa di poveri e di operai, con tanti piani e tante finestre, e così fitte e nere che, al solo pensiero della moltitudine che l'abitava, c'era da averne orrore. Quando rincasava era buio, e per le scale di quella casa nera brillava appena una fiammellina gialla di gas. Ma né lei né il bambino avevano orrore di quel buio, e lo attraversavano senza fretta. Appunto perché la casa era immensa, la loro stanza era poco meno che un buco e dava sopra un ballatoio che correva tutto intorno al cortile. La mamma accendeva il lume e metteva a sedere il bambino sul ballatoio, nella luce che usciva dalla finestra aperta. Allora voci di donne e di ragazzi la salutavano dalle altre finestre illuminate e le dicevano:

Buona sera, Schiavina! Poi chiamavano: »Robino! Robi!«

Il bambino si guardava intorno tutto contento, e prendeva il suo cavalluccio di legno, e lo mostrava.

L'era il suo regno. Aveva il suo cavallino bianco senza gambe, la sua palla di cen-

cio legata con uno spago alla ringhiera, il suo pulcinella con la testa sfondata, e tutti i suoi straccetti di carta e di cartone che li servivano da balocchi. Così passava le ore, sempre allegro, in quello spazio largo un palmo; e quand'era così seduto, come quando era in collo alla mamma, sembrava un bambino come tutti gli altri, anzi un bambino straordinariamente bello, sano e contento. (Secondo Umberto Fracchia)

ESERCIZIO

Traducete: Odhajal je zjutraj in se vračal zvečer. — Kupovali so na debelo in prodajali na drobno. — Bilj smo trudni in zaspali (avere sonno). — Stregla je (servire) odjalcem (avventore). — Imel je tri sinove; vsi trije so bili veliki zapraviljivi (dissipatore). — Ziveli so v hudi revščini. — Vsak mesec sem mu (gli) pisal, toda nikoli ni odgovoril. — Zmeraj se mu je mudilo (avere fretta). — Dobro je igral (sonare) violino (il violino). — Ni rad (volentieri) plačeval v gotoviti (a contanti). — Vso noč je smejalo (nevicare). — Bilo je lepo poletno jutro. — Kako ste preživljali (passare) večere? Brali smo časopise in kadili. — Bila je vsa iz sebe (fuori di sé). — In mi smo morali (dovere) nositi stroške (sopportare le spese). — Trepetal je (tremare) kakor list na vodi (come una foglia). — Zelo mnogo (moltissimo) smo delali; vstajali smo ob šestih in nikoli nismo šli spat pred (prima di) polnočjo (la mezzanotte). — Do smrti sem se dolgočasil (annoiarsi a morte).

Radio Ljubljana

Sobota, 27. septembra.

7.30: Vesti v slovenščini. — 7.45: Pesmi in melodije, v odmoru ob 8. napoved časa. — 8.15: Vesti v italijanščini. — 12.30: Vesti v slovenščini. — 12.45: Operetna glasba. — 13: Napoved časa in vesti v italijanščini. — 13.15: Službeno vojno poročilo v slovenščini. — 18.17: Orkestralna glasba pod vodstvom Draga Marija Šijanca. — 17.15: Nove plošče »Cetra«. — 19.30: Vesti v slovenščini. — 19.45: Pestra glasba. — 20: Napoved časa in vesti v italijanščini. — 20.20: Komentar dnevnih dogodkov izpod peresa comm. Tigolija v slovenščini. — 20.30: Opera prireditelj EIAR-ja. V odmorih približno ob 21.15 predavanje v slovenščini, ob 21.55 zanimivosti v slovenščini, po operi, približno ob 22.50 pa vesti v slovenščini.

20 letnica modenskega spopada

Kakor poročajo italijanski listi, je večerj poteklo 20 let, odkar se je v Modeni odigrala žaloigra, ki je v zgodovini Fašistične Revolucije ostala v spominu kot modenski spopad. Bilo je 26. septembra 1921. Kakšnih 50 modenskih fašistov s polsolicem odvetnikom Marcom Arturom Vicinijem na čelu se je zbrala na cesti Emilia, da manifestira za Fašizem, ki se je prav tedaj nahajal v pomembnem, razgibanem razdobju nacionalnega upora. Inznada je skupina »šturvarjev reda«, v kateri so se nahajale tudi zloglasne Kraljeva gar-

de, odprla ogenj na mlade manifestante. Zgodilo se je to na istem kraju, kjer so bili v januarju poprej ubiti trije fašisti. Na mestu je obležalo 5 mrtvih, eden je bil smrtno ranjen, laže in teže ranjenih pa je bilo okrog 20. Med njimi je bil tudi poslanec Vicini, ki je bil nevarno ranjen v trebuh, tako da je nekaj dni ležal med življenjem in smrtjo. Po 20 letih se Fašistična Italija spominja velike žrtve modenskih Črnih Srajc, padlih za zmago in poveličanje Domovine.

Pojačanje zagrebskega radia

Oddajna aparatura bo ojačena na 10 kilovatov

Zagreb, 24. septembra. Vlada nezavisne države Hrvatske posveča potrebam propagande največjo pozornost, zato si kljub težavnim razmeram prizadeva, da pojači tudi delavnost zagrebske radijske oddajne postaje. Prvi uspeh je bil dosežen s tem, da so pojačali postajo od 276.2 na 476.9 metrov. S tem se je dosegla tolikšna jakost elektromagnetskega polja, da ima postaja na razdaljo 100 km poslej petkrat močnejše elektromagnetsko polje kakor doslej. To pomeni, da se bo zagrebska radioddajna postaja v bodoče mnogo bolje čula tudi v oddaljenih krajih države. Kakor izjavlja ministarstvo za propagando, namerava vlada v tem pravcu nadaljevati svoje delo. Po njenem naročilu se že izdelujejo novi kondenzatorji, s pomočjo katerih se bo postaja pojačila na 10 kilovatov. Hkrati pa se bo izboljšala tudi organizacija poročevalske službe in s tem v zvezi je bil objavljen razpis za nove napovedovalce, o katerem smo že poročali. Vsaka radioddajna postaja pošilja s svoje emisijske antene elektromagnetske valove. Če ti valovi dosežejo sprejemno an-

teno v zadostni jakosti, jih lahko sprejemamo. Zemlja je zakrivljena in valovi slede tej zakrivljenosti, da lahko dospo tudi na nasprotno stran, lahko pa celo nekajkrat obidejo vso zemeljsko kroglo. Za enkratno pot okoli zemlje potrebujejo ti valovi okrog sedemine sekunde, to se pravi, en sam trenutek. Čim večja je oddaljenost, toliko slabša je jakost valov. V neki oddaljenosti pa jakost valov zavisi tudi od njihove dolžine. Če se neka postaja v razdalji 1000 km še dobro čuje s sprejemnim aparatom, potem se enako močna postaja, ki ima večjo dolžino vala, na istem mestu in z istim aparatom podnevi krepkeje čuje. Podnevi je dosež postaje toliko večji, kolikor večja je dolžina vala. Ponoči so razmere drugačne. Valovi se širijo na vse strani, tudi navzgor, ne samo vzdolž površine. Ponoči je posebno močan prostorni val, ki se na tako imenovani »ionosferi«, sloju, ki je v višini okrog 100 km, odbija in se vrača na zemljo. Ta val je zato tako močan, ker ga na njegovi poti skoraj nobena stvar ne slabi. Zato je tudi sprejem ponoči mnogo močnejši kakor podnevi.

Navijalci cen pred sodiščem

Ljubljana, 26. septembra

Na zatožno klop pred sodnika poedinca pridejo zmerom novi navijalci in verižniki. Razprave v veliki razpravni dvorani št. 79 so zmerom številnejše. Mesarji, gostilničarji, peki, branjevci in branjevke, melkarke in ostali trgovci ter trgovke se vrstijo pred sodnikom poedinca.

V minulih dneh je bilo izrečenih več obsojeb zaradi navijanja cen. Nekemu ljubljanskemu trgovcu je obtožnica očitala, da je v začetku julija t. l. prodal neki stranki 20 l olja po 30.40 lire liter, dočim je bila takrat uradno določena najvišja cena za olje samo 9.60 lire liter. Trgovec je v svoj zagovor povedal, da on olja prav za prav ni prodal, temveč nek njegov znanec, ki je nil pravi lastnik olja. Olje sta prodala neki gospe, ki je rekla, da ga nujno potrebuje za svojega moža, ki je na želodcu bolan in zaradi tega ne more uživati z mastjo zabeleženih jedi. Omenjena gospa je bila pripravljena plačati vsako ceno. Nato je bil zaslišan trgovec znanec. Povedal je med drugim, da je olje kupil od neznane osebe po 28.50 lire, prodal pa ga je po 30.40. Na sodnikovo vprašanje, ali je bilo olje poštenega izvora ali ne, je odgovoril: »Me ni zanimalo. Pri takih kupcih ni važno od kod in kakšno je blago.« Potem je še pristavil, da je nedavno tega njegova sestra kupila steklenico olja, a je namesto olja bila v steklenici voda... Podobno je bil prevaran nekdo za cel sod, v katerem je dobil namesto olja vodo. Z ozirom na vse to je sodnik trgovca oprostil, njegov znanec pa bo še imel opravka s sodiščem.

Tudi neki pek s Karlovske ceste je bil oproščen. Obtožnica mu je očitala, da je 26. junija prodal 5 do 10 dkg lažji kruh za isto ceno kakor je bila določena za kilogram kruha. Obtoženi pek je na vse prijetne naredil najboljši vtis. Povedal je, da so res tistega dne prodal 7 lažjih hlebov, še večje število pa težjih kakor kg. Njegovu pekarnu so ljudje dobesedno oblegali, razbili so okna in nekateri celo udri v delavnico in ga ovrli. Sodnik je zaslišal nadzorna organa, ki sta izpovedala, da je obtoženec res večkrat spekel večje hlebe. Pek je bil oproščen.

Neki mesar, strokovnjak za jagnjetino in kozličevino, je moral pred sodišče zaradi obtožbe, da je 11. junija na svoji stojnici prodal jagnjetino kar po 15.20 lire kg, dočim je bila maksimalna cena komaj 7.60 lire kg. Mesar je dejal, da je bila jagnjetina takrat v prosti prodaji. Kot priča je nastopil g. Brecejnik, predsednik Zdrženja mesarjev, ki je izpovedal v smislu obtoženega zagovora. Sodnik je izrekel oprostilo sodbo.

Dva vodilna ljubljanska mesarja sta si izmislija svojevrsten zagovor. Nekemu mesarju s Poljanske ceste je obtožnica očitala, da je maja prodal štirim strankam goveje meso po različni ceni in za mnogo višjo ceno. Neki stranki je n. pr. prodal 45 dkg mesa za 10 din ali 3.70 lire. Obtoženec se je zagovarjal, da je zmerom prodal po maksimalnih cenah, da so se za njegovo meso kar trgali in da je možno, da so stranke kak kos mesa izgubile. Na mesarjevo zahtevo je sodnik zaslišal štiri stranke, ki so kupile omenjeno meso. Izpovedale so v smislu obtoženega zagovora, a jim sodnik ni verjel, ker je nadzorni organ izpovedal drugače. Mesarja je obsodil na 10 dni zapora, 600 lir denarne kazni in na povračilo 114 lir povprečnine. Obtoženec je vložil priziv.

Za njim je sedel na zatožno klop drug mesar, ki mu je obtožnica očitala iste grehe in se je zagovarjal na isti način: da so stranke meso izgubile... Razprava je bila prekinjena in se bo nadaljevala v kratkem.

Neka prodajalka zelenjave iz Trnovega se je morala zagovarjati pred sodnikom, ker je 3. julija na trgu zahtevala 3.80 lire za špinačo. Gospodinja je bila mnenja, da je špinača predraga. Branjevka pa ji je za brusila, da ima denar za trajno kodranje, dočim ga za špinačo nima, nakar je gospodinja poklicala tržnega nadzornika. Branjevka je sodniku priznala, da je prvotno za špinačo res zahtevala 3.80 lire, ni pa vedela za maksimalno ceno. Ker je obtoženka revna in se težko preživlja ter je dokazala, da ni prekupčevalka, jo je sodnik obsodil samo na 800 lir denarne kazni in sicer pogojno za eno leto.

Obnovite naročnino!

Dal 15 al 30 settembre vengono emesse le nuove serie di

BUONI DEL TESORO NOVENNALI 5% A PREMI

Interessi e Premi esenti da ogni imposta presente e futura

PREZZO di emissione: L. 97.50 per ogni cento lire di capitalenominale, da versarsi sia in contanti che in cedole ammesse in sottoscrizione.

PREMI: ciascuna serie di L. 1 miliardo di Buoni concorre annualmente a n. 116 premi per un ammontare complessivo di L. 4.800.000 mediante estrazioni semestrali.

Le sottoscrizioni si ricevono presso tutte le Filiali dei seguenti Enti e Istituti che fanno parte del Consorzio di emissione, presieduto dalla Banca d'Italia:

- Cassa Depositi e Prestiti — Istituto Nazionale delle Assicurazioni — Istituto Nazionale Fascista della Previdenza Sociale — Istituto Nazionale Fascista per l'Assicurazione contro gli infortuni sul lavoro — Banca d'Italia — Banco di Napoli — Banco di Sicilia — Banca Nazionale del Lavoro — Istituto di S. Paolo di Torino — Monte dei Paschi di Siena — Federazione Nazionale Fascista delle Casse di Risparmio — Istituto di Credito per le Casse di Risparmio Italiane — Cassa di Risparmio delle Province Lombarde — Banca Commerciale Italiana — Credito Italiano — Banco di Roma — Federazione Nazionale Fascista delle Banche e Banchieri — Istituto Centrale delle Banche Popolari — Banca d'America e d'Italia — Banca Popolare Cooperativa Anonima di Novara — Banco Ambrosiano — Banca Popolare di Milano — Società Italiana per le Strade Ferrate Meridionali — Assicurazioni Generali di Trieste — Compagnia di Assicurazioni di Milano — Società Reale Mutua Assicurazioni Torino — Riunione Adriatica di Sicurtà — La Fondiaria Compagnia di Assicurazioni Firenze — Compagnia Finanziaria degli Agenti di Cambio;
- Banca Nazionale dell'Agricoltura — Banca Cattolica del Veneto — Credito Commerciale, Milano — Banco Santo Spirito — Banca Toscana — Banca Agricola Milanese — Banca Provinciale Lombarda — Banco di Chiavari e della Riviera Ligure — Banca Vonwiller — Credito Industriale, Venezia — Credito Romagnolo — Banca Lombarda di DD. & CC. — Banco S. Geminiano e S. Prospero — Banca di Legnano — Banca Unione, Milano — Banca Bellinzaghi — Società Italiana di Credito, Milano — Banco Lariano — Credito Varesino — Credito Agrario Bresciano — Banca Agricola Commerciale, Reggio Emilia — Banca Piccolo Credito Bergamasco — Banca del Friuli — Banco S. Paolo, Brescia — Banca Gaudenzio Sella & C., Biella — Banca A. Grasso e Figlio, Torino — Banca Mobile Piemontese — Banca del Sud — Banca Piccolo Credito Savonese — Banca Cesare Ponti, Milano — Banca Privata Finanziaria, Milano — Banca Milanese di Credito — Banca Industriale Gallaratese — Banco Alto Milanese — Banca di Calabria;
- Banca Mutua Popolare, Bergamo — Banca Popolare, Lecco — Banca Popolare, Luino — Banca Cooperativa Popolare, Padova — Banca Mutua Popolare, Verona — Banca Mutua Popolare Agricola, Lodi — Banca Agricola Popolare, Ragusa — Banca Popolare di Intra — Banca Popolare di Modena — Banca Popolare, Cremona — Banca Mutua Popolare Aretina — Banca Popolare, Sondrio — Banca Piccolo Credito Valtellinese — Banca Popolare Cooperativa, Ravenna — Banca Agricola Mantovana — Banca Popolare di Credito, Bologna — Banca Popolare, Vicenza — Consorzio Risparmio e Prestiti per Commercio e Industria, Bolzano — Banca Popolare Pesarese.

Tutte le altre Casse di Risparmio, Banche e Banchieri, e Banche Popolari, iscritte alle Federazioni di Categoria, nonché gli Agenti di Cambio partecipanti alla Compagnia Finanziaria degli Agenti di Cambio.

Od 15. do 30. septembra bodo emitirane nove serije

9 LETNIH 5% ZAKLADNIH BONOV S PREMIAMI

Obresti in Premije so oproščene sleherne sedanje in bodoče davščine

EMISIJSKA CENA: lir 97.50 za vsakih 100 lir nominalne glavnice, plačljivih ali v gotovini ali s kuponi, dopuščenimi za vpla.

PREMIJE: Na vsako serijo 1 milijarde lir bonov odpade letno 116 premij v skupnem znesku 4.800.000 lir, ki se žrebajo vsakih 6 mesecev.

Vplavanje se lahko opravi pri vseh podružnicah naslednjih ustanov in zavodov, ki pripadajo emisijskemu konzorciju, pod vodstvom zavoda Banca d'Italia:

- Cassa Depositi e Prestiti — Istituto Nazionale delle Assicurazioni — Istituto Nazionale Fascista della Previdenza Sociale — Istituto Nazionale Fascista per l'Assicurazione contro gli infortuni sul lavoro — Banca d'Italia — Banco di Napoli — Banco di Sicilia — Banca Nazionale del Lavoro — Istituto di S. Paolo di Torino — Monte dei Paschi di Siena — Federazione Nazionale Fascista delle Casse di Risparmio — Istituto di Credito per le Casse di Risparmio Italiane — Cassa di Risparmio delle Province Lombarde — Banca Commerciale Italiana — Credito Italiano — Banco di Roma — Federazione Nazionale Fascista delle Banche e Banchieri — Istituto Centrale delle Banche Popolari — Banca d'America e d'Italia — Banca Popolare Cooperativa Anonima di Novara — Banco Ambrosiano — Banca Popolare di Milano — Società Italiana per le Strade Ferrate Meridionali — Assicurazioni Generali di Trieste — Compagnia di Assicurazioni di Milano — Società Reale Mutua Assicurazioni Torino — Riunione Adriatica di Sicurtà — La Fondiaria Compagnia di Assicurazioni Firenze — Compagnia Finanziaria degli Agenti di Cambio;
- Banca Nazionale dell'Agricoltura — Banca Cattolica del Veneto — Credito Commerciale, Milano — Banco Santo Spirito — Banca Toscana — Banca Agricola Milanese — Banca Provinciale Lombarda — Banco di Chiavari e della Riviera Ligure — Banca Vonwiller — Credito Industriale, Venezia — Credito Romagnolo — Banca Lombarda di DD. & CC. — Banco S. Geminiano e S. Prospero — Banca di Legnano — Banca Unione, Milano — Banca Bellinzaghi — Società Italiana di Credito, Milano — Banco Lariano — Credito Varesino — Credito Agrario Bresciano — Banca Agricola Commerciale, Reggio Emilia — Banca Piccolo Credito Bergamasco — Banca del Friuli — Banco S. Paolo, Brescia — Banca Gaudenzio Sella & C., Biella — Banca A. Grasso e Figlio, Torino — Banca Mobile Piemontese — Banca del Sud — Banca Piccolo Credito Savonese — Banca Cesare Ponti, Milano — Banca Privata Finanziaria, Milano — Banca Milanese di Credito — Banca Industriale Gallaratese — Banco Alto Milanese — Banca di Calabria;
- Banca Mutua Popolare, Bergamo — Banca Popolare, Lecco — Banca Popolare, Luino — Banca Cooperativa Popolare, Padova — Banca Mutua Popolare, Verona — Banca Mutua Popolare Agricola, Lodi — Banca Agricola Popolare, Ragusa — Banca Popolare di Intra — Banca Popolare di Modena — Banca Popolare, Cremona — Banca Mutua Popolare Aretina — Banca Popolare, Sondrio — Banca Piccolo Credito Valtellinese — Banca Popolare Cooperativa, Ravenna — Banca Agricola Mantovana — Banca Popolare di Credito, Bologna — Banca Popolare, Vicenza — Consorzio Risparmio e Prestiti per Commercio e Industria, Bolzano — Banca Popolare Pesarese.

Vse ostale hranilnice, banke, bankniki in ljudske posojilnice, ki so vključene v svezni bančni kategorije, kakor tudi menjalnični agenti, ki so člani družbe »Compagnia Finanziaria degli Agenti di Cambio«.

Med dvema vesoljstvoma

Leonardo da Vinci, ki je toliko stvari opazil nekoliko stoletij pred ostalimi človeštvom, je zapisal stavek, da smo ljudje uklenjeni med dvema neskončnostima. To je bilo v času, ko še niso imeli niti trdnih meril in predstav za časovne in prostorne vrednosti. Znanost je pozneje izmerila obe neskončnosti, ki jih je dojel veliki mojster na prelomu srednjega in novega veka: obod vesoljnosti in premer atomskih jeder.

Ce bi hoteli odpotovati v vesoljstvo, bi morali izkoristiti najhitrejšo brzino, ki nam je sploh na razpolago, brzino svetlobnega žarka, to je 300.000 km na sekundo. Svetlobni končiček bi nas v sekundi in četrti ponesele do lune, nekako v osmih minutah do sonca in po petih urah bi prešli mejo sončnega sistema, ki jih predstavlja, kolikor danes vemo, tir, po katerem potuje skrajna premičnica Pluton okrog našega sonca.

Šele za to mejo bi se odprle mračne veže brezbrežne vesoljnosti. Kakor smo prej računali z minutami in urami, bi morali sedaj računati z leti, desetletji, tisočletji in milijoni let. Po štirih letih in štirih mesecih bi nas svetlobni žarek odložil na najbližji stalnici zunaj našega svetovja, na zvezdi Alfi v Kentavru. Iz te daljave bi naše zemlje niti z najmočnejšimi teleskopi ne opazili več. Če bi hoteli te silovite razdalje izraziti s kilometri, bi morali napisati številka, ki bi jih naša pamet ne mogla razumeti. Treba nam je novega merila, ki ga ne sestavlja več pretirana masa poedinih števil. Ta enota je svetlobno leto, to je razdalja, ki jo svetlobni žarek z brzino 300 tisoč km na sekundo preleti v enem letu.

S to brzino bi l. 1950. prispeli do Sirija, 1968. do Vege, v 46 letih in pol pa do Severnice. Nežni blesk te zvezde, ki ga opazujemo v sedanjih nočeh na zemlji, je odstopal s Severnice proti nam tedaj nekako v marcu 1895. A še vedno smo pri Severnici šele na pragu neskončnosti. Po dve sto ali tri sto stoletjih bi pripotovali do zvezdnih meglic Rimske ceste. Ko bi preleteli daljavo, ki ustreza 260 milijonov svetlobnih let, bi se lahko ustavili pri najbližjih svetovnih otokih zunaj Rimske ceste, a po najnovejših računih bi šele po desetih milijonih stoletjih opravili pot okoli vesoljstva in prispeli v svoje začetnje spet na zemljo, čeprav bi bili imeli ves čas vtis, da se od nje stalno oddaljujemo. Z brezmejnostjo vesoljstva je pač čudna stvar.

Posvetimo sedaj svojo pozornost nasprotni vesoljnosti: vesoljnosti neskončno majhnih stvari. Naše oči prezejo po navadi vsak predmet, ki je manjši nego milimeter, stvari, ki so manjše in tanjše od desetinke milimetra, pa s prostim očesom sploh ne opazimo več. In vendar ne predstavlja desetinka milimetra niti začetka v svetovju najdrobnejših stvari. Kakor smo prej

računali s sto tisoči kilometrov in v milijoni svetlobnih let, moramo sedaj milimeter deliti v mikrone, milimikrone, angströme in enote X, to je v tisočinke, milijontinke, desetmilijontinke in desetmilijardinke njegove velikosti. Očem, ki ne opazijo že davno ničesar več, pomagajo nekaj časa lahko še čudoviti instrumenti: mikroskop nam pokaže premere do desetisočinke milimetra, ultramikroskop nam izda — a samo izda, ne pa pokaže! — delce, ki so še stokrat manjši. Znanost pa je vendarle mogla določiti velikost še dosti neznanjših stvari. Danes vemo, da bi morali postaviti sto milijonov atomov v vrsto drugega poleg drugega, če bi hoteli doseči dolžino enega centimetra. Stomilijonska povečava bi nam tedaj pokazala atom kakor kroglo s premerom 1 cm. Če bi se mogel človek toliko povečati, bi segal od zemlje približno do sredine razdalje med zemljo in mesecem, 1500 m visok hrib bi se dvigal do sonca, žoga, s katero se igra otrok, bi bila velika kakor zemlja. Toda temeljna sestava dela atoma, elektron in proton, sta še dosti manjša: proton je stotisočkrat manjši od celotnega atoma, elektron pa stotmilijonkrat manjši!

Na svojem potovanju skozi vesoljnost smo si gotovo zadajali vprašanja, kakor: Katere so največje brzine v prostoru? Koliko tehta zemlja in druge zvezde?

Največje brzine, ki jih more doseči človek sam ali pa z najhitrejšimi prevozniki, niso nič proti brzini 107.000 km na uro, ki jo razvija zemlja na svoji poti okoli sonca. Toda druge zvezde in druga svetovja so neprimerno hitrejša. Brzina nekaterih meglic zunaj sistema Rimske ceste, znaša nemara 50.000 km na sekundo, to je šestino brzine svetlobnega žarka, ki je sploh najhitrejša možna brzina!

Kar se pa tiče zemeljske teže, je treba omeniti, da je seveda ni mogoče stehati tako kakor hleb kruha na tehtnici, temveč da je treba vzeti v račun skrivnostno privlačno silo, ki priklenja telesa na površino zemlje in drži zvezde na nebu v ravnotežju. Zemlja priklepa razvitega moža nase s silo, ki ustreza njegovi povprečni teži 70 kg. Na mesecu, ki ima manjšo privlačnost, bi tehtal isti mož samo 11 kg, na Jupitru pa 177 kg. Silovita, 9000 km debela jeklena palica, dolga kakor razdalja med zemljo in soncem, bi mogla nadomestiti težnostno silo, s katero drži sonce našo premičnico v svojem obsevu, če bi ta sila nenadno prenehala učinkovati. A vsa telesa se medsebojno privlačujejo. Dva moža se v razdalji enega metra privlačujeta n. pr. s silo tridesetinke miligramov. Če torej izračunamo privlačno silo med dvema telesoma, izračunamo obenem njiju težo, oziroma točneje povedano, ne njiju težo, temveč »maso«. Zemeljska masa je bila preračunana s 6000 milijardami milijard ton.

Tudi v pogledu teže oziroma mase nam moderna znanost lahko pokaže s številkami, ki se nanašajo na obe neskončnosti: celotna masa vesoljnosti bi se v tonah izrazila s številom, ki mu sledi petdeset ničel, a masa elektrona si še najbolj predstavimo, če zvemo, da bi bilo treba te delce 11 s 26 ničlami zvrven, če bi jih hoteli natehati 1 gram. To so tedaj meje, izražene z merilnimi enotami, ki jih je določila znanost za skrajnost obeh neskončnosti. V teh mejah je človeškimi čutili dojemljiva komaj šestina vseh mas.

Moderna znanost pa nam pove lahko še druge zanimivosti v zvezi z našim potovanjem v svetovje največjih in najmanjših stvari.

Nekateri pritiklave belo žareče zvezde so n. pr. tako goste, da tehta kubni centimeter njihove gmote do 36 ton! Neznaten drobec te mase bi s preprostimi sunkom ubil moža. Vročina teh pritiklavk pa je tolikšna, da bi z energijo, ki jo izžareva kakor tramvajski listek velik kos njihove površine, lahko spravili veliko brodogojne vojni ladji čez ocean. Temperature, ki jih srečujemo v velikem vesoljstvu, so sploh neznanke in si jih človek ne more več predstavljati. Zunanje vročine zvezd znašajo deset tisoče stopinj, kar se pa tiče notranjih temperatur, jih cenijo na desetice milijonov stopinj. In naj si bodo zvezde še tako oddaljene, jim učenjaki vendarle lahko izmerijo toploto. Ne sicer naravnost, z običajnim toplomerom, temveč posredno, preko neznatnih električnih tokov, ki jih zvezde v daljni vesoljnosti s svojo toploto povzročajo v skrajno občutljivih termoelektričnih elementih na naši zemlji. Ti elementi sestojijo v bistvu iz dveh tenkih žic iz različnih kovin, ki sta na koncih spojeni. Če se eden izmed spojenih koncev bolj segreje ali ohladi nego drugi, nastane v žicah tok, ki ga je mogoče izmeriti s skrajno občutljivim galvanometrom. Čim močnejši tok, tem večja je morala biti toplota, ki je vplivala na element. A kako občutljive so te merilne priprave, ki tehtajo vseh komaj tisočinko toliko, kolikor kaplja vode, je razvidno iz tega, da bi mogla vplivati nanje že toplota 150 km oddaljene sveče, če bi vmes ne bilo ozračja, ki toploto požira. V astronomskih merah segreje skoraj nevidna zvezda termoelektrični element, ki ga montirajo na teleskop, komaj za četr milijontinke stopnje, a vendar povzroči nad vse slaboten električni tok, ki ga zabeleži galvanometer.

Naj dodamo, da znaša najnižja možna temperatura 273 stopinj pod ničlo in da jo znanost imenuje »absolutno ničlo«. Najvišja temperatura, ki jo lahko doseže človek na zemlji, pa znaša 4300 stopinj in jo daje plamen eksplozivne želatine.

„Pes požira sonce“

Popolni sončni mark 21. t. m. je proučevala, kakor poročajo iz Šanghaja, cela vrsta znanstvenih odprav na najugodnejših točkah. Pojav se je začel ob 10. po šanghajskem času v osrednji azijski Rusiji, dosegel je Kitajsko 27 minut pozneje in je trajal na posameznih točkah 3 minute 19 sekund. V opazovalnici v Žikaveju pri Šanghaju je ob sodelovanju drugih učenjakov proučeval sončni mrk ravnatelj te zvezdarne, italijanski pater Gherzi. Svojo posebno pozornost je posvetil magnetnim in meteorološkim pojavom v zvezi s sončnim mrkom ter sončnim izžaravanjem z njihovimi učinki na našo jonosfero.

Kitajske množice so med tem pod vplivom svojih tisočletnih vraž pokale s tisoči majhnih možnarjev, da bi branile sonce pred nebesnim psom, ki ga hoče požreti in obsoditi človeštvo v večno temo.

Kakteje kot sadje

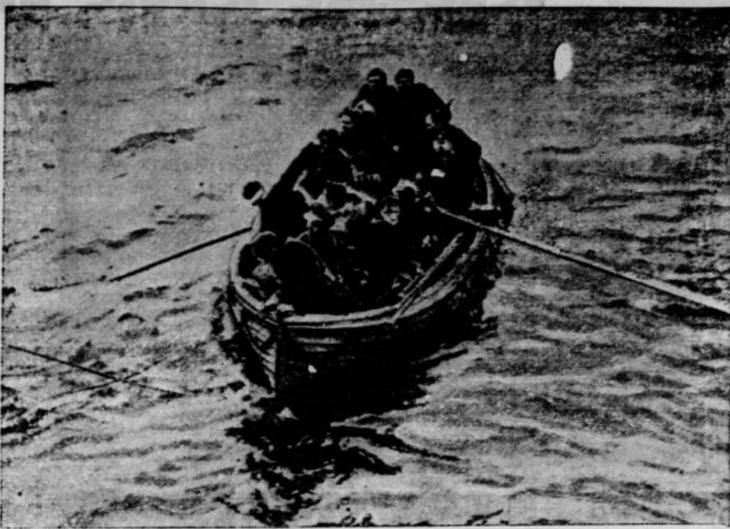
Mehlika je domovina kaktej, kjer je takšna rastlina naslikana celo v državnem grbu. Odtod so se razširile po vsem svetu. Neštevne so vrste kaktej, a nekatere so človeku tudi koristne. Tako pridobivajo iz nekaterih vrst vlakna, iz katerih izdelujejo vreče, preproge in razne tkanine. Iz drugih pripravljajo spet okusne pijače. Iz kaktej vrste biznaga izdelujejo posode za vodo, meso pejote teži glad in žejo, iz velikih ehinokaktov pa pripravljajo zelo slastne kose sladkega sadja. Iz neke druge vrste pripravljajo mehliški Indijanci pijačo »mekak«, ki jih spravlja v čudno opojno stanje. Tudi zdravilne snovi pridobivajo iz raznih kaktej.

Pri vsem tem velja še nadalje to, da je ob bolnikovi postelji treba vedeti kakor čutili. Medicina pa ni samo čisto znanost kakor matematika. Tudi ni nobenega razloga, da bi morala postati čista znanost. V sodobnem zdravniku mora takisto biti kos umetnika. Njegova dejavnost je odvisna od strokovne izobrazbe in pridobitve spretnosti, pa tudi od prodornosti njegove intuicije, ki jo potrebuje na vsakem koraku. In vzbujati v bolniku zaupanje v ozdravljenje, dajati mu upanje v nadaljnje dejavno življenje — ni li to nekaj podobnega, kakor umetnikova tvornost in njen učinek na človeško dušo?

Pisec vidi velik nedostatek sodobne medicine v nedostajanju take sinteze, kakor jo je zdravniku srednjeveške in romantične dobe dajala združitev vere in znanja. Današnja medicina razpolaga za nepregledno množico spoznav in podmen, nima pa v sebi duha, ki bi vse to združil v zadostno in rodovitno sintezo. Tudi v tem pogledu se v njo razodeva duh današnjega časa, ki je na poti k novemu ves zbežan in razklan.

Vse posamezne znanstvene panoge kar kličejo po neki koncepciji, ki bi jih poenotila in jim dala trdnjeje podlago. Spomnimo se samo dveh področij, ki sta medicini zelo oddaljena: jezikoslovja ali arheologija. Koliko tvarine je tu nakopičilo neumorno delo raziskovalcev, gradiva, ki za ostal svet nima samo po sebi večjega pomena. Nekako izenačevalno načelo obeh znanosti je bila doslej zgodovina, ki je to in ono tvarino po svoje uporabljala. Toda v njen kalup nikakor ne gre ves nabrani material. Danes že opazamo pri obeh, nekoč zasmehovanih vedah novousmeritev na širši podlagi. Filologija se je začela baviti s strukturalnimi vprašanji in uspeh tega prizadevanja je sodobna lingvistika,

Un piroscafo inglese è stato affondato — Anglički parnik je bil potopljen

da un sommergibile. L'equipaggio della nave silurata e sceso nelle scialuppe — od neke podmornice. Posadka torpedirane ladje je stopila v reševalne čolne.

Žarek iz Kolumbovih dni

Na otoku San Domingu bodo prihodnje leto, in sicer 12. oktobra ob 450letnici odkritja Amerike, posvetili ogromen spomenik oziroma morski svetilnik, ki bo njegova svetloba vidna preko 200 milj daleč. Podstavek te zgradbe, na kateri se bo dvigal svetilniški stolp, predstavlja skupino poslopj v podobi križa in v teh poslopjih bodo namestili sedež vseučilišča, ki bo nosilo ime velikega Genoveza, muzej in knjižnico z deli o Kolumbu, kakor tudi zavod za pospeševanje poljedelstva v teh tropskih krajih. Iz središča zgradb bodo izžarevali v obliki križa od sončnega zatona do vzhoda rdeči svetlobni snopi v obliki križa.

Zanimiva podrobnost v zvezi s to proslavo je način, kako mislijo prižgati svetilnik. Prižgala naj bi ga zvezda, ki jo astronomi sedaj še iščejo, in sicer tako, kakor se je

Žabje farme

Zadnje velike poplave na Madžarskem so pokrile z vodo okroglo 1 milijon oralov obdelane zemlje. Od tega niso mogli osušiti 135.000 oralov. Na tem poplavnem ozemlju stoji še danes velike mlake, ki so jih uporabili kot ribnike, ostanek pa je preraščeno z vodnimi rastlinami. Da bi svoja preplavljena zemljišča kakor koli koristno uporabili, so kmetje v Szentesu uredili žabje farme. Ves žabji »pridelek« pošiljajo v Budimpešto, kjer gre tako dobro v denar, da nameravajo kmetje urediti nove podobne farme.

162krat na Montblancu

V vasi Pelerins-Fravrands, deset minut od Chamonixa, živi gorski vodnik Garmy, ki šteje danes 63 let in spada še v skupino znamenitih vodnikov iz Chamonixa. V svojem življenju se je popel 162-krat na vrh 4807 m visokega Montblanca in je s tem postavil rekord, na katerega je zelo ponosen. Ob neki priliki je z glavnega trga v Chamonixu odkorakal na vrh alpskega velkana, ki ga je dosegel v 13 urah. Tega rekorda ni pozneje nihče več prekosil.

V spanju rodila

Svojevrsten primer poročajo z Husinca v Češko-moravskem protektoratu. Tam je mlada žena, ki je pričakovala prvga otroka, v spanju rodila dečka, ne da bi kaj opazila. Ko se je zbudila, je ležal novorojenček poleg nje. Zbudila pa se je prepozno, kajti dete je bilo že izkvravelo.

62.000 ogrevalnih naprav

Tvrdka Sulzer v Wintherturu v Švici, ki je najstarejše podjetje za ogrevalne naprave v Evropi in menda na svetu sploh, je v sto letih svojega obstoja zgradila, kakor pišejo švicarski listi, nad 62.000 kaktih naprav. Med najnovejšimi njimjimi deli je omeniti zlasti ogrevalno napravo za eno največjih pariških gledališč. Cevi te naprave merijo v dolžino nad 90 km!

zgodilo l. 1933. za veliko razstavo v Chicagu, ko so ujeli žarek zvezde Arktura in ga spremenili preko fotoelektrične stanice v tok, ki je sprožil napravo za prižiganje električne razsvetljave na razstavnem prostoru. Kolumbov svetilnik nameravajo na isti način prižgati z žarkom, ki se napotil s svoje zvezde na dan, ki je Kolumb stopil na ameriška tla in ki bo došel do nas 12. oktobra prihodnjega leta. Katera bi bila ta zvezda, astronomi še niso točno določili.

Londonski otroci brez pouka

Dopisniki švedskih listov v Londonu poročajo, da je v tem mestu, kar se tiče pouka, nastal zelo težaven položaj, in sicer tako zavoljo nedostajanja učnih moči, ker se je vrnilo v britansko prestolnico zelo mnogo otrok, ki so jih lansko leto odstranili zavoljo letalskih napadov. Zdi se, da se bodo morale oblasti odločiti, da pošljejo te in še druge otroke zopet na deželo.

A NEKDOTA

Beethoven je imel brata Johanna Nikolaja, ki je bil njegovo pravo nasprotje, človek brez duha, ozkočrčen, ošaben. Nekdo je poslal velikemu skladatelju pismo, ki ga je podpisal: Joham Nikolaj van Beethoven, lastnik posestva.

Kmalu potem je prejel odgovor s podpisom: Ludovik van Beethoven, lastnik možganov.

Ko je bil znameniti admiral de Ruyter še mlad, je bil nekoga dne z nekim prijateljem v krčmi.

»Jaz ne bi bil tako neumen, da bi se zapul morju, ki je požrlo vse tvoje prednike!« je dejal prijatelj.

»A kje so umrli tvoji predniki?« je vprašal de Ruyter.

»V postelji,« je bil odgovor.

»Tako? In ti si tako neumen, da isto tako ležeš v postelji?« je vzkliknil pomorščak.

VSAK DAN ENA

STOLETJE TEHNIKE

Pepček, ki ni bil še nikoli na deželi, je prvič videl prešiča: »Mamica, poglej, žival ima v nosu vtikalni kontakt!«

Dopo la puntata nel porto di Gibilterra — Po napadu na gibraltarsko luko

da parte delle forze navali italiane: »Noi, idioti, abbiamo visto nuovamente soltanto dei fantasm. Questo giornale afferma decisamente che il porto non fu danneggiato!« — s strani italijanskih pomorskih sil: »Mi, bedaki, smo videli spet samo prazne strahove. Ta list piše nedvoumno, da v luki ni bilo nobene škode!«

Kulturni pregled

Duh časa v medicini

B. Spaček je posvetil posebno razpravo duhu medicine in orisal z nekaterimi jasniimi potezami smernice njenega razvoja v okviru splošnega miselnega razvoja evropskega človeštva. V dneih, ko se spominjamo štiristoletnice smrti enega največjih zdravnikov-modroslovcv Paracelsa, utegnejo zanimati nekatere lajškim krogom namenjene misli navedenega strokovnjaka.

Pisec ugotavlja, da je dospela medicina — prav kakor tolike panoge človeškega znanja — na kritično točko. Eden izmed očitnih znakov krize je v tem, da je zdravnik zaradi prevlekle specializacije in scientificacije svojega poklica zanemarjal v bolniku — človeka, t. j. bitje, ki ima čisto posebno duševno naravo. Zaradi tega se je spremenil odnos med zdravnikom in bolnikom, ki je bil v prejšnjih časih mnogo bolj neposreden. To medsebojno odnuije čutilo zdravnik prav tako kakor bolnik in z njo si lahko razložimo večino neuspehov današnje medicine.

Storil bi krivico medicini — izvajaja pisec, — če bi mislil, da se ne zaveda sedanjih težkoč in da se jim ne skuša upreti, ker je preveč zapletena v neskončne medicinske podrobnosti. Nasprotno: povsod je videti, da se trudi, kako bi se izmotala iz sedanjega položaja, na katerem je medicina samo delno skrivna.

Kakor je že umljivo pri človeški naruri, prihajajo tudi zdravniku pri reševanju teh vprašanj v nasprotjuče si skrajnosti. Pisec opozarja zlasti na nasprotja med na-

čeli socializacije medicine, ki bi hotela izključiti slehern zdravnikov gnotni interes na zdravljenja bolnika in med pretiranim individualizmom, ki vodi zdravnika k izkoriščanju poklica k izrazito zaslužkarstvu gledanju na zdravstvene naloge, na katerih je odločno zainteresirana družba. Problema ni mogoče rešiti samo z zdravnikovega stanovskega vidika: zdravništvo je več kakor samo poklic, ono je v očeh družbe tudi poslanstvo.

Podobno prehajajo v skrajnost razmišljanja o poduhovljenju medicine. Ker mislijo, da današnja medicina bolj skrbi za telo kakor za dušo bolnika, menijo, da je prav, če se psihologija povzdiguje nad fiziologijo. Toda v bistvu je vseeno, ali poenostavimo človeka na fizikalnokemične pojave ali na duševne pojave. Dejansko je zadeva taka, da ne smemo pri človeku, ki mu je bolno telo, prezreti duha, kakor ne smemo pri bolnem duhu pozabiti na telo. Zdravnik, ki bi zdravil človeka kakor konja, t. j. ki bi ne upošteval sodeležbe človekove psihične narave, ne bi bil zdravnik, toda ali je sploh še zdravnik, ki bi se bavil samo z duševnimi vplivi, kakor postavimo, Coné? Tudi S. Freud, ki je libidopovšil na motor stroja, je storil tako ali celo večjo škodo kakor mehanisti. Vsejako ni nič manj važno zasledovati fizikalne in kemične pojave, ki se odigravajo v našem telesu, kakor proučevati sanje po psihoanalitični metodi. Precejevanje človeka po tej ali oni strani nujno vodi v zmalčenje njegove prave podobe in prav za njo nam gre tudi v medicini.

veda, ki je tako živa in tako sintetična, da se začenjajo že drugi učiti pri nji. Arheologija pa dobiva večji in širši pomen, če se uporablja kot pomožna veda za sociologijo ali biologijo. Tako se na teh področjih odpirajo raziskovalcem širša in nova obzorja.

Kako bi mogla medicina, ki je vendar v kar najtesnejšem stiku z življenjem, ostati ob strani teoa teka? In res: stremljenja po našega medicinskega znanja začenjajo tudi tu roditi prvi dobri sad. Moderni nauk o konstituciji, čigar temelje je položil Kretschmer, se začena mnogo obetajoče razvijati pod rokami celih generacij takih organizacij, kakor je v nekaterih deželah biotipološko društvo. V tem primeru gre res za novo in celotnejšo usmeritev medicinskega raziskavanja in za znanstveno formulacijo tega, kar smo dosihmal samo nejasno čutili. Zelo temperamentno se o tem izraža Kretschmer v svoji knjigi »Telesna konstitucija in značaje«.

»Če se potrudimo pogledati na psihiatrsko vprašanja s konstitucionalnega vidika, tedaj moramo drugače postaviti tudi svoje anatomske interese. Ne pravimo več da so duševne motnje same motnje možgan, marveč vidimo poleg možgan cel sistem žlez z notranjo sekrecijo in ob koncu koncev tudi kemizem celotnega telesa, ki preko možgan obvladuje duševne procese. Pri tem se spomnimo, da prav žleze z notranjo sekrecijo vplivajo na enak način na dve stvari: na stavbo celotnega telesa in na duševni habitus. Posebno očitno je to pri štiti žlezi. Postavi kretkanje ustreza tudi določen duševni tip, tako da ob pogledu na tako telo lahko takoj rečemo, da je v tem telesu skrivna duša določenih, klinično znanih lastnosti. Podoben odnos opazamo v patologiji spolnih žlez

pri kastratih in evnuhoidih. S tem hočemo reči, da telesna konstitucija za psihiatra nikakor ni brezpomembna zadeva. Individualna stavba človeškega telesa ni slučajnostna. Prav kakor nam lahko neznamenat refleksi, ki je prav za prav majhna podrobnost, razodeva najprejše motnje centralnega živčevja, utegne biti vsak centimeter obsega roke ali vsaka stopnja ogle, ki zapira spodnjo čeljust, kazalec konstitucijske formule preiskavanega poedina. V tem primeru nam ne bo brezpomembna niti neznamna varianta na njegovem nosu. Vse to pa kajpak pod nekim pogojem: taka podrobnost je važna samo v okviru velikih, tipiziranih celotnih podob telesne konstitucije. S tem odpada malenkostno stikanje po posebnih stigmatih in precejevanje degenerativnih znamenj. Ne izrod in ne degenerat ni biološki tip ne v telesnem in ne v duševnem smislu.«

Iz teh Kretschmerjevih misli se oglašajo pogrebna koracnica dualističnemu pojmovanju človeka, ki je prav do naših dni obvladovala medicino. Pojavlja in uveljavlja se novo naziranje o tesnih odnosih med duševnimi funkcijami in telesno konstitucijo: kronano je bilo že z dokazom, da obstoji skoraj zakoniti odnos med duševnimi stanji, kakor jih opazamo pri schizofreničnih in pri cirkularnih psihozah ter med telesno konstitucijo astenikov in piknikov. Tu je proučevan človek kot celota, ne pa umetno razdeljen. Ta novi nauk obeta revizijo nekaterih medicinskih spoznanj in vrsto novih odkritij, če bo le pravilno uporabljen.

Dalje si pridobiva v medicini vedno več tal fiziološko naziranje v nasprotju z dosedanjim mehaničnim gledanjem na posamezne organe. To pomeni, da skušamo

Kronika

Še ena o petelinih

Zadnjič smo poročali o vprašanju, ki se nanovo odpira spričo dejstva, da so v času borbe za avtoritavo meščani v znatnem obsegu začeli gojiti perutnino, pa nam prijatelj lista pripoveduje še naslednje zgodbo:

Moj sosed je železnikar. Včasih se vrača s proge pozno zvečer, potem ima opravka še v kuhinji in tako je največkrat med zadnjimi pasanti na cesti. Zadnjič je prinesel velikega petelina domov. Kupil ga je nekje ob poti, da bi ženi napravil veselje. Prišel je prav za polješko uro domov, potem se je počasi umil in poveljeval, in ko sta se z ženo odpravljala spat, je bila že skoraj polnoč. Ugibala sta, kam bi s petelinom ob tej pozni uri, nazadnje pa sta se odločila, da ga čez noč spravita v zaboj za premog v kuhinji. Zaboj ima težek, masiven pokrov, a žival potrebuje zraka, pa sta petelina vtaknila v zaboj tako, da sta pod pokrov položila poleno in napravila spranjo, da se ne zaduši. Potem sta legla, a še preden sta zaprli oči, ju je nezasišljen petelinji krik spravljal nazaj na noge. Šta sta pogledat v kuhinjo — pomislite, vrag je bil tako močan, da je dvignil težki pokrov, planil na prosto, se razcepil sredi kuhinje in zapel, da je glas rezal skozi nadstropja in dramil ljudi. Nista si vedela drugega pomagata, kakor da sta ga spravila nazaj v zaboj, na pokrov pa sta naložila nekaj težkih reči, da ga ni mogel več privzdigniti. Takoj drugo jutro pa je moral pod nož, da ne bi delal zdražbe pri hiši.

Za delovnega človeka je miren spalec velikega pomena. Vsi meščani, ki so toliko srečni, da lahko goje porutnino na svojih dvoriščih, naj bi kakorkoli poskrbeli, da petelinji krik ne bo več motil noči.

dunavski Evropi in na Blisnjem Vzhodu. Pred dnevi je bil v Bratislavi sklenjen sporazum med italijansko in slovaško vlado, ki ureja poslovanje italijanskih zavarovalnic v novi republiki.

• Obisk nemških radiotehnikov. V Turin je prispelo odposlanstvo nemških radiotehnikov, ki se pravkar mudni na študijskem potovanju po Italiji. Ogledali so si nacionalni elektrotehnični zavod Galileo Ferraris, kjer jih je sprejel predsednik zavoda Eksc. Vallauri in jim razkazal posamezne oddelke inštituta.

• Velik uspeh Tedeschičevega »Villonaz«. Donizettičev gledališki v Bergamu je v sredo zvečer dala prvo predstavo »Villonaz«, opere v treh dejanjih in štirih slikah, ki jo je po libreto Tullia Pinellia spisal Alberto Bruno Tedeschi. Predstava, ki jo je vodil maestro Gianandrea Gavazzeni in v kateri so nastopili najodličnejši pevci, je dosegla velik uspeh, in avtor, ki je bil prisoten, je bil ponovno z živahnimi aplavzom priljubljen pred zastor.

• Uspeh 7letne pevke. Na Reki vzbuja veliko pozornost v javnosti komaj 7letna Maria Malatesta, ki kaže redek pevski in igralski dar. Že nekajkrat je z uspehom nastopila na raznih umetniških prireditvah Dopolavora, in kakor njenima enakom otroškima tovariščicama Desiljevici in Burlinjevici v Trstu, so vojaki, pred katerimi je mala pevka nastopila, nazvali »hčerko regimenta«. V kratkem bodo v enem izmed reških gledališč uprizorili revijo pod naslovom »Do zvezd«, v kateri bo mala umetnica igrala eno glavnih vlog in se bo lahko tako z vsemi svojimi sposobnostmi predstavila tudi umetnostni kritiki.

IZ LJUBLJANE

• Nov grob. Za vedno je zapustila svoje drage ga. Marija Fantinljeva. Za njo zalujejo sin Edvard, hčerka Elvira in ostalo sorodstvo. Pogreb bo v soboto ob 15 iz kaple sv. Marije na Zalah k Sv. Križu. Pokojni gospe bomo ohranili blag spomin, zalujokim svojimcem pa izrekamo naše iskreno sožalje!

• Prvi jesenski dnevi so nam prinesli precej lepo, sončno vreme, ki so ga nekateri stari domaći vremenski preroki tudi napovedali, čeprav bi ga zaradi nestalnega vremena v zadnjih poletnih tednih komaj lahko pričakovali. Kakor je navada ob takem vremenu, je tudi včeraj zjutraj ležala nad mestom in Ljubljanskim poljem gosta megla, ki se v dopoldanskih urah dvigne, da napravi prostor soncu. Včeraj je megla obležala malo delj, tako da se še opoldne sončni žarki niso povsem prebili skozi sivino. Lepi dnevi dajejo prebivalcem mesta dovolj prilike, da se naučijo sonca in zraka po parkih, in zlasti Tivoli je vsak dan poln drobiža, ki marljivo popravlja, kar je bilo v dolgih deževnih poletnih dneh zamujenega. Drevi bo lunina sprememba, ki nam utegne prineseti tudi spremembo vremena.

• V prvi gimnazijski razred se je vpisalo 1352 učencev. Kakor smo že včeraj poročali, imamo v Ljubljanski pokrajni letos 12 gimnazij. Toda ena od njih, in sicer mestna ženska realna gimnazija v Ljubljani ima letos samo še osmi razred. Na ljubljanskih gimnazijah se je letos vpisalo samo 23 dijakov manj kakor lani. Vsega skupaj se je vpisalo v prvi razred 1108 učencev, in sicer 694 dečkov in 414 deklet. Po posameznih zavodih je bilo vpisanih: na 1. moški realni gimnaziji 214 učencev, na 2. moški realni gimnaziji 77, na 3. moški realni gimnaziji 113, na 4. moški realni gimnaziji 72, na klasični gimnaziji 95 in v prvem razredu Zavoda sv. Stanislava 23 učencev; na 1. ženski realni gimnaziji se je vpisalo 182 in na 2. ženski realni gimnaziji 201 učenka. V 1. razred ženske realne gimnazije pri Uršulinkah je vpisanih 87 učenk. Na 11 državnih in zasebnih gimnazijah v Ljubljanski pokrajini je vpisanih letos 779 učencev in 573 učenk.

• Včerajšnji ribji trg je bil po daljšem presledku spet boljše založen. Že v četrtak je prispela v Ljubljano večja pošiljka morskih rib. Ker so prispel precej kasno, jih je nekaj ostalo še za petek. Morske površni so prodajali po 19 lir kilogram, grlice pa po 14. Tudi nekaj sladkovodnih rib je bilo naprodaj, in sicer ščuke po 18 lir kg, klini pa po 15 lir. Kmetje so prinesli nekaj sto žabjih krakov. Na živalskem trgu je bilo v petek, kakor vse zadnje dni, veliko gob, predvsem medvedjih šap.

• Vse dvoletniki, ki imajo svoja zemljišča onstran meje mestne občine ljubljanske, so se morali predložiti v mestni urad, da se jim določi, ali so njihovi zemljišči v skladu s predpisanimi pogoji za gradnjo in uporabo.

• Vse dvoletniki, ki imajo svoja zemljišča onstran meje mestne občine ljubljanske, so se morali predložiti v mestni urad, da se jim določi, ali so njihovi zemljišči v skladu s predpisanimi pogoji za gradnjo in uporabo.

• Vse dvoletniki, ki imajo svoja zemljišča onstran meje mestne občine ljubljanske, so se morali predložiti v mestni urad, da se jim določi, ali so njihovi zemljišči v skladu s predpisanimi pogoji za gradnjo in uporabo.

• Vse dvoletniki, ki imajo svoja zemljišča onstran meje mestne občine ljubljanske, so se morali predložiti v mestni urad, da se jim določi, ali so njihovi zemljišči v skladu s predpisanimi pogoji za gradnjo in uporabo.

• Vse dvoletniki, ki imajo svoja zemljišča onstran meje mestne občine ljubljanske, so se morali predložiti v mestni urad, da se jim določi, ali so njihovi zemljišči v skladu s predpisanimi pogoji za gradnjo in uporabo.

• Vse dvoletniki, ki imajo svoja zemljišča onstran meje mestne občine ljubljanske, so se morali predložiti v mestni urad, da se jim določi, ali so njihovi zemljišči v skladu s predpisanimi pogoji za gradnjo in uporabo.

• Vse dvoletniki, ki imajo svoja zemljišča onstran meje mestne občine ljubljanske, so se morali predložiti v mestni urad, da se jim določi, ali so njihovi zemljišči v skladu s predpisanimi pogoji za gradnjo in uporabo.

• Vse dvoletniki, ki imajo svoja zemljišča onstran meje mestne občine ljubljanske, so se morali predložiti v mestni urad, da se jim določi, ali so njihovi zemljišči v skladu s predpisanimi pogoji za gradnjo in uporabo.

• Vse dvoletniki, ki imajo svoja zemljišča onstran meje mestne občine ljubljanske, so se morali predložiti v mestni urad, da se jim določi, ali so njihovi zemljišči v skladu s predpisanimi pogoji za gradnjo in uporabo.

• Vse dvoletniki, ki imajo svoja zemljišča onstran meje mestne občine ljubljanske, so se morali predložiti v mestni urad, da se jim določi, ali so njihovi zemljišči v skladu s predpisanimi pogoji za gradnjo in uporabo.

• Vse dvoletniki, ki imajo svoja zemljišča onstran meje mestne občine ljubljanske, so se morali predložiti v mestni urad, da se jim določi, ali so njihovi zemljišči v skladu s predpisanimi pogoji za gradnjo in uporabo.

• Vse dvoletniki, ki imajo svoja zemljišča onstran meje mestne občine ljubljanske, so se morali predložiti v mestni urad, da se jim določi, ali so njihovi zemljišči v skladu s predpisanimi pogoji za gradnjo in uporabo.

• Vse dvoletniki, ki imajo svoja zemljišča onstran meje mestne občine ljubljanske, so se morali predložiti v mestni urad, da se jim določi, ali so njihovi zemljišči v skladu s predpisanimi pogoji za gradnjo in uporabo.

• Vse dvoletniki, ki imajo svoja zemljišča onstran meje mestne občine ljubljanske, so se morali predložiti v mestni urad, da se jim določi, ali so njihovi zemljišči v skladu s predpisanimi pogoji za gradnjo in uporabo.

• Vse dvoletniki, ki imajo svoja zemljišča onstran meje mestne občine ljubljanske, so se morali predložiti v mestni urad, da se jim določi, ali so njihovi zemljišči v skladu s predpisanimi pogoji za gradnjo in uporabo.

• Vse dvoletniki, ki imajo svoja zemljišča onstran meje mestne občine ljubljanske, so se morali predložiti v mestni urad, da se jim določi, ali so njihovi zemljišči v skladu s predpisanimi pogoji za gradnjo in uporabo.

• Vse dvoletniki, ki imajo svoja zemljišča onstran meje mestne občine ljubljanske, so se morali predložiti v mestni urad, da se jim določi, ali so njihovi zemljišči v skladu s predpisanimi pogoji za gradnjo in uporabo.

• Vse dvoletniki, ki imajo svoja zemljišča onstran meje mestne občine ljubljanske, so se morali predložiti v mestni urad, da se jim določi, ali so njihovi zemljišči v skladu s predpisanimi pogoji za gradnjo in uporabo.

• Vse dvoletniki, ki imajo svoja zemljišča onstran meje mestne občine ljubljanske, so se morali predložiti v mestni urad, da se jim določi, ali so njihovi zemljišči v skladu s predpisanimi pogoji za gradnjo in uporabo.

• Vse dvoletniki, ki imajo svoja zemljišča onstran meje mestne občine ljubljanske, so se morali predložiti v mestni urad, da se jim določi, ali so njihovi zemljišči v skladu s predpisanimi pogoji za gradnjo in uporabo.

• Vse dvoletniki, ki imajo svoja zemljišča onstran meje mestne občine ljubljanske, so se morali predložiti v mestni urad, da se jim določi, ali so njihovi zemljišči v skladu s predpisanimi pogoji za gradnjo in uporabo.

• Vse dvoletniki, ki imajo svoja zemljišča onstran meje mestne občine ljubljanske, so se morali predložiti v mestni urad, da se jim določi, ali so njihovi zemljišči v skladu s predpisanimi pogoji za gradnjo in uporabo.

• Vse dvoletniki, ki imajo svoja zemljišča onstran meje mestne občine ljubljanske, so se morali predložiti v mestni urad, da se jim določi, ali so njihovi zemljišči v skladu s predpisanimi pogoji za gradnjo in uporabo.

• Vse dvoletniki, ki imajo svoja zemljišča onstran meje mestne občine ljubljanske, so se morali predložiti v mestni urad, da se jim določi, ali so njihovi zemljišči v skladu s predpisanimi pogoji za gradnjo in uporabo.

• Vse dvoletniki, ki imajo svoja zemljišča onstran meje mestne občine ljubljanske, so se morali predložiti v mestni urad, da se jim določi, ali so njihovi zemljišči v skladu s predpisanimi pogoji za gradnjo in uporabo.

• Vse dvoletniki, ki imajo svoja zemljišča onstran meje mestne občine ljubljanske, so se morali predložiti v mestni urad, da se jim določi, ali so njihovi zemljišči v skladu s predpisanimi pogoji za gradnjo in uporabo.

• Vse dvoletniki, ki imajo svoja zemljišča onstran meje mestne občine ljubljanske, so se morali predložiti v mestni urad, da se jim določi, ali so njihovi zemljišči v skladu s predpisanimi pogoji za gradnjo in uporabo.

• Vse dvoletniki, ki imajo svoja zemljišča onstran meje mestne občine ljubljanske, so se morali predložiti v mestni urad, da se jim določi, ali so njihovi zemljišči v skladu s predpisanimi pogoji za gradnjo in uporabo.

• Vse dvoletniki, ki imajo svoja zemljišča onstran meje mestne občine ljubljanske, so se morali predložiti v mestni urad, da se jim določi, ali so njihovi zemljišči v skladu s predpisanimi pogoji za gradnjo in uporabo.

• Vse dvoletniki, ki imajo svoja zemljišča onstran meje mestne občine ljubljanske, so se morali predložiti v mestni urad, da se jim določi, ali so njihovi zemljišči v skladu s predpisanimi pogoji za gradnjo in uporabo.

• Vse dvoletniki, ki imajo svoja zemljišča onstran meje mestne občine ljubljanske, so se morali predložiti v mestni urad, da se jim določi, ali so njihovi zemljišči v skladu s predpisanimi pogoji za gradnjo in uporabo.

• Vse dvoletniki, ki imajo svoja zemljišča onstran meje mestne občine ljubljanske, so se morali predložiti v mestni urad, da se jim določi, ali so njihovi zemljišči v skladu s predpisanimi pogoji za gradnjo in uporabo.

• Vse dvoletniki, ki imajo svoja zemljišča onstran meje mestne občine ljubljanske, so se morali predložiti v mestni urad, da se jim določi, ali so njihovi zemljišči v skladu s predpisanimi pogoji za gradnjo in uporabo.

• Vse dvoletniki, ki imajo svoja zemljišča onstran meje mestne občine ljubljanske, so se morali predložiti v mestni urad, da se jim določi, ali so njihovi zemljišči v skladu s predpisanimi pogoji za gradnjo in uporabo.

• Vse dvoletniki, ki imajo svoja zemljišča onstran meje mestne občine ljubljanske, so se morali predložiti v mestni urad, da se jim določi, ali so njihovi zemljišči v skladu s predpisanimi pogoji za gradnjo in uporabo.

• Vse dvoletniki, ki imajo svoja zemljišča onstran meje mestne občine ljubljanske, so se morali predložiti v mestni urad, da se jim določi, ali so njihovi zemljišči v skladu s predpisanimi pogoji za gradnjo in uporabo.

• Vse dvoletniki, ki imajo svoja zemljišča onstran meje mestne občine ljubljanske, so se morali predložiti v mestni urad, da se jim določi, ali so njihovi zemljišči v skladu s predpisanimi pogoji za gradnjo in uporabo.

• Vse dvoletniki, ki imajo svoja zemljišča onstran meje mestne občine ljubljanske, so se morali predložiti v mestni urad, da se jim določi, ali so njihovi zemljišči v skladu s predpisanimi pogoji za gradnjo in uporabo.

• Vse dvoletniki, ki imajo svoja zemljišča onstran meje mestne občine ljubljanske, so se morali predložiti v mestni urad, da se jim določi, ali so njihovi zemljišči v skladu s predpisanimi pogoji za gradnjo in uporabo.

• Vse dvoletniki, ki imajo svoja zemljišča onstran meje mestne občine ljubljanske, so se morali predložiti v mestni urad, da se jim določi, ali so njihovi zemljišči v skladu s predpisanimi pogoji za gradnjo in uporabo.

• Vse dvoletniki, ki imajo svoja zemljišča onstran meje mestne občine ljubljanske, so se morali predložiti v mestni urad, da se jim določi, ali so njihovi zemljišči v skladu s predpisanimi pogoji za gradnjo in uporabo.

• Vse dvoletniki, ki imajo svoja zemljišča onstran meje mestne občine ljubljanske, so se morali predložiti v mestni urad, da se jim določi, ali so njihovi zemljišči v skladu s predpisanimi pogoji za gradnjo in uporabo.

• Vse dvoletniki, ki imajo svoja zemljišča onstran meje mestne občine ljubljanske, so se morali predložiti v mestni urad, da se jim določi, ali so njihovi zemljišči v skladu s predpisanimi pogoji za gradnjo in uporabo.

• Vse dvoletniki, ki imajo svoja zemljišča onstran meje mestne občine ljubljanske, so se morali predložiti v mestni urad, da se jim določi, ali so njihovi zemljišči v skladu s predpisanimi pogoji za gradnjo in uporabo.

• Vse dvoletniki, ki imajo svoja zemljišča onstran meje mestne občine ljubljanske, so se morali predložiti v mestni urad, da se jim določi, ali so njihovi zemljišči v skladu s predpisanimi pogoji za gradnjo in uporabo.

• Vse dvoletniki, ki imajo svoja zemljišča onstran meje mestne občine ljubljanske, so se morali predložiti v mestni urad, da se jim določi, ali so njihovi zemljišči v skladu s predpisanimi pogoji za gradnjo in uporabo.

• Vse dvoletniki, ki imajo svoja zemljišča onstran meje mestne občine ljubljanske, so se morali predložiti v mestni urad, da se jim določi, ali so njihovi zemljišči v skladu s predpisanimi pogoji za gradnjo in uporabo.

• Vse dvoletniki, ki imajo svoja zemljišča onstran meje mestne občine ljubljanske, so se morali predložiti v mestni urad, da se jim določi, ali so njihovi zemljišči v skladu s predpisanimi pogoji za gradnjo in uporabo.

• Vse dvoletniki, ki imajo svoja zemljišča onstran meje mestne občine ljubljanske, so se morali predložiti v mestni urad, da se jim določi, ali so njihovi zemljišči v skladu s predpisanimi pogoji za gradnjo in uporabo.

• Vse dvoletniki, ki imajo svoja zemljišča onstran meje mestne občine ljubljanske, so se morali predložiti v mestni urad, da se jim določi, ali so njihovi zemljišči v skladu s predpisanimi pogoji za gradnjo in uporabo.

• Vse dvoletniki, ki imajo svoja zemljišča onstran meje mestne občine ljubljanske, so se morali predložiti v mestni urad, da se jim določi, ali so njihovi zemljišči v skladu s predpisanimi pogoji za gradnjo in uporabo.

• Vse dvoletniki, ki imajo svoja zemljišča onstran meje mestne občine ljubljanske, so se morali predložiti v mestni urad, da se jim določi, ali so njihovi zemljišči v skladu s predpisanimi pogoji za gradnjo in uporabo.

• Vse dvoletniki, ki imajo svoja zemljišča onstran meje mestne občine ljubljanske, so se morali predložiti v mestni urad, da se jim določi, ali so njihovi zemljišči v skladu s predpisanimi pogoji za gradnjo in uporabo.

• Vse dvoletniki, ki imajo svoja zemljišča onstran meje mestne občine ljubljanske, so se morali predložiti v mestni urad, da se jim določi, ali so njihovi zemljišči v skladu s predpisanimi pogoji za gradnjo in uporabo.

• Vse dvoletniki, ki imajo svoja zemljišča onstran meje mestne občine ljubljanske, so se morali predložiti v mestni urad, da se jim določi, ali so njihovi zemljišči v skladu s predpisanimi pogoji za gradnjo in uporabo.

• Vse dvoletniki, ki imajo svoja zemljišča onstran meje mestne občine ljubljanske, so se morali predložiti v mestni urad, da se jim določi, ali so njihovi zemljišči v skladu s predpisanimi pogoji za gradnjo in uporabo.

• Vse dvoletniki, ki imajo svoja zemljišča onstran meje mestne občine ljubljanske, so se morali predložiti v mestni urad, da se jim določi, ali so njihovi zemljišči v skladu s predpisanimi pogoji za gradnjo in uporabo.

• Vse dvoletniki, ki imajo svoja zemljišča onstran meje mestne občine ljubljanske, so se morali predložiti v mestni urad, da se jim določi, ali so njihovi zemljišči v skladu s predpisanimi pogoji za gradnjo in uporabo.

• Vse dvoletniki, ki imajo svoja zemljišča onstran meje mestne občine ljubljanske, so se morali predložiti v mestni urad, da se jim določi, ali so njihovi zemljišči v skladu s predpisanimi pogoji za gradnjo in uporabo.

• Vse dvoletniki, ki imajo svoja zemljišča onstran meje mestne občine ljubljanske, so se morali predložiti v mestni urad, da se jim določi, ali so njihovi zemljišči v skladu s predpisanimi pogoji za gradnjo in uporabo.

• Vse dvoletniki, ki imajo svoja zemljišča onstran meje mestne občine ljubljanske, so se morali predložiti v mestni urad, da se jim določi, ali so njihovi zemljišči v skladu s predpisanimi pogoji za gradnjo in uporabo.

• Vse dvoletniki, ki imajo svoja zemljišča onstran meje mestne občine ljubljanske, so se morali predložiti v mestni urad, da se jim določi, ali so njihovi zemljišči v skladu s predpisanimi pogoji za gradnjo in uporabo.

• Vse dvoletniki, ki imajo svoja zemljišča onstran meje mestne občine ljubljanske, so se morali predložiti v mestni urad, da se jim določi, ali so njihovi zemljišči v skladu s predpisanimi pogoji za gradnjo in uporabo.

• Vse dvoletniki, ki imajo svoja zemljišča onstran meje mestne občine ljubljanske, so se morali predložiti v mestni urad, da se jim določi, ali so njihovi zemljišči v skladu s predpisanimi pogoji za gradnjo in uporabo.

• Vse dvoletniki, ki imajo svoja zemljišča onstran meje mestne občine ljubljanske, so se morali predložiti v mestni urad, da se jim določi, ali so njihovi zemljišči v skladu s predpisanimi pogoji za gradnjo in uporabo.

• Vse dvoletniki, ki imajo svoja zemljišča onstran meje mestne občine ljubljanske, so se morali predložiti v mestni urad, da se jim določi, ali so njihovi zemljišči v skladu s predpisanimi pogoji za gradnjo in uporabo.

• Vse dvoletniki, ki imajo svoja zemljišča onstran meje mestne občine ljubljanske, so se morali predložiti v mestni urad, da se jim določi, ali so njihovi zemljišči v skladu s predpisanimi pogoji za gradnjo in uporabo.

• Vse dvoletniki, ki imajo svoja zemljišča onstran meje mestne občine ljubljanske, so se morali predložiti v mestni urad, da se jim določi, ali so njihovi zemljišči v skladu s predpisanimi pogoji za gradnjo in uporabo.

• Vse dvoletniki, ki imajo svoja zemljišča onstran meje mestne občine ljubljanske, so se morali predložiti v mestni urad, da se jim določi, ali so njihovi zemljišči v skladu s predpisanimi pogoji za gradnjo in uporabo.

• Vse dvoletniki, ki imajo svoja zemljišča onstran meje mestne občine ljubljanske, so se morali predložiti v mestni urad, da se jim določi, ali so njihovi zemljišči v skladu s predpisanimi pogoji za gradnjo in uporabo.

• Vse dvoletniki, ki imajo svoja zemljišča onstran meje mestne občine ljubljanske, so se morali predložiti v mestni urad, da se jim določi, ali so njihovi zemljišči v skladu s predpisanimi pogoji za gradnjo in uporabo.

• Vse dvoletniki, ki imajo svoja zemljišča onstran meje mestne občine ljubljanske, so se morali predložiti v mestni urad, da se jim določi, ali so njihovi zemljišči v skladu s predpisanimi pogoji za gradnjo in uporabo.

• Vse dvoletniki, ki imajo svoja zemljišča onstran meje mestne občine ljubljanske, so se morali predložiti v mestni urad, da se jim določi, ali so njihovi zemljišči v skladu s predpisanimi pogoji za gradnjo in uporabo.

• Vse dvoletniki, ki imajo svoja zemljišča onstran meje mestne občine ljubljanske, so se morali predložiti v mestni urad, da se jim določi, ali so njihovi zemljišči v skladu s predpisanimi pogoji za gradnjo in uporabo.

• Vse dvoletniki, ki imajo svoja zemljišča onstran meje mestne občine ljubljanske, so se morali predložiti v mestni urad, da se jim določi, ali so njihovi zemljišči v skladu s predpisanimi pogoji za gradnjo in uporabo.

• Vse dvoletniki, ki imajo svoja zemljišča onstran meje mestne občine ljubljanske, so se morali predložiti v mestni urad, da se jim določi, ali so njihovi zemljišči v skladu s predpisanimi pogoji za gradnjo in uporabo.

Najvišje cene poljskih pridelkov

Te dni se je sestel medministrski svet za prehrano, ki je islobrno pretresel vsa vprašanja oskrbe s živilni in tržišni cen. Določene so bile naslednje najvišje cene pri proizvajalcu za stot: navadni krompir 90, kiflečar 100 lir, navadni fižol 425, fižol boljše vrste 480, leča 460, praščena leča 485, navaden grašek 300, grašek srednje vrste 340, debel grašek 380, grah 450. Za krompir obek vrst je bilo določeno, da se po 1. novembru 1941 določi povprek na maksimalno ceno največ 2.50 lir za stot. Oltivnemu olju so določene naslednje cene za stot: prve vrste (s kislino do 0.80 stopinj) 1650 lir, druge vrste (s kislino do 1.5) 1500, tretje vrste (s kislino do 2.5) 1460, četrte vrste (s kislino do 3.5) 1440 in pete vrste (s kislino do 5) 1420. Jedilnemu olju (s kislino do 7 stopinj) je za pokrajine Sicilijo, Lukanijo, Kalabrijo in Sardinijo določena cena 1400 lir za stot. Vse te cene veljajo za olje, ki je bilo privedeno pristojnim oblastvom po 15. septembra. Dekret Ministrstva za poljedelstvo je določil količino 10 kilogramov, ki jo lahko proizvajalec olivnega olja zadrži za vsakega člana družine.

• Nedejske predstave. Od jutranje nedelje dalje bodo v mariborskem mestnem gledališču nedejske popoldanske predstave s pričetkom ob 15. uri. Povabljeni je okoliško prebivalstvo, da se v čim večjem številu udeležijo takih predstav. Uprižarjala se bodo tiata dela, ki najbolj uspejo, večidel opere. Cene so znižane.

• Smrtna nesreča dveh otrok. Skozi Krševce je 32letni vozač Franc Veseliš iz Ormoža peljal nedavno večer težko natoovorjen avto proti Stari Novi vasi. Sreča se je z nekim voznikom. Tisti trenutek je skočil izza voza 5letni Tonček Zaplata in padel naravnost pred tovorni avto. Kolesa so maela siromaka zdrobila. V Budiševcih pa je v mlaki utonil 20 mesecev stari Marjan Zogan, ki sta ga imela v reji posestnika Janez in Julka Anžel. Ko sta prišla opoldne domov, nista našla otroka nikjer. Šele po daljšem iskanju so ga našli v mlaki.

Z Gorenjskega

Selitve blejskega kina. Ker dosejanja dvorana ni več ustrezala zahtevam, so preduredili gledališko dvorano bivše Prosvetne zveze pri farni cerkvi. Akustika je baje izvrstna. Nabavili so dva nova projektorja, ki sta izmenoma v obratu. Oder ostane in bodo na njem prirej

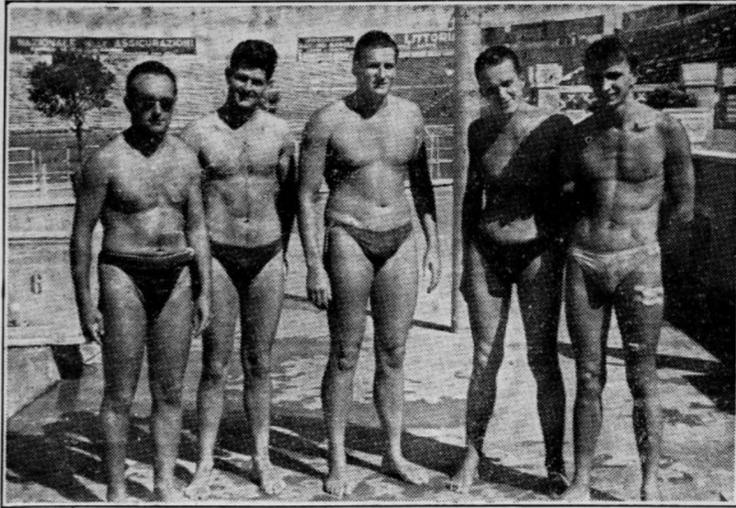
SPORT

še enkrat o Rimu

O uspelem gostovanju petih najboljših ilirijanskih plavalcev v plavalnem bazenu v Rimu nam je eden izmed spremljevalcev napisal še naslednjih nekaj vrstic o podrobnem poteku telega pomembnega nastopa, ki bodo gotovo tudi zanimale številne prijatelje našega plavalnega sporta

Mnogo razburjenja in tekanja je bilo oni dan preteklega točna, ko smo morali na naglasno odpotovati v Rim na plavalno priložitev, pri čemer pa so nam šla oblastva, posebno pa ljubljanski CONI, vsestransko na roko.

Močan, Žižek, Signori in Balestri ter druga skupina s Mihalekom na čelu. Po 700 m je odstopil Balestri, ki očitno ni vzdržal tempa, medtem pa sta se Močan in Žižek že odtrgala za kakih 25 m od Signorija. Za njimi plava dobro Mihalek in se krepko

Un'istananca da Roma: Da sinistra a destra: — Slika iz Rima: Od leve na desno so se postavili: Mihalek, Loeser, Žižek, Močan, Pelhan.

Vožnja, ki se je začela zelo udobno, se je od Trsta dalje spremenila nekoliko na slabše, tako da so se nekateri pri prvem navalu potnikov umaknili tudi na police za prtljago. Kljub temu smo bili hitro v Rimu, kjer nas je pričakal tajnik FIN dr. Niola, ki nas je takoj odvedel v razkošen hotel sredi mesta, kjer je bilo že zbranih 25 najboljših plavalcev iz vse Italije, ki so tam kaj že 10 dni prej skupno trenirali pod vodstvom zveznega trenerja Bianchia. V novem okolju smo bili kmalu domači in smo le komaj čakali, da bi čimprej prišli do bazena.

Po precej dolgi vožnji z avtobusom smo dospeli do ogromnega stadiona Stranke, v katerem je tudi plavalni bazen. Ta veličastna športna naprava z nogometnim igriščem in raznimi drugimi športnimi prostori, v kateri je prostora tudi za 25.000 gledalcev, je napravila na nas nepozaben vtis. Nas posebej je seveda najbolj zanimal bazen, ki je zelo lep in ves obložen s ploščicami, poleg njega pa je pod tribunami še 25 m dolg zimski bazen s 3metrsko desko. Na plavalnišči nas je pričakoval predsednik FIN comm. Corbari, starejši gospod, ki nam je izrekel prisrčno dobrodoščilo. Zaslujni funkcionar plavalne federacije je prekorajčil že 70. leto, pa se kljub temu še zmerom aktivno udeležuje v športnem življenju.

Toda za ogledovanje ni bilo časa, naši fantje so šli takoj v vodo. Bila pa je precej hladna, največ 17 stopinj in vsak dan jo šele sonce segreje na 19 stopinj, ker v bazenu ni ostrevalnih naprav, kakor jih imamo doma v Ljubli. Toda kljub temu je trenjg uspeh in v potek je bila že na sporedu prva točka

200 m prosto

Ker so morali tukaj nastopiti vsi cravelisti, so bili potrebni trije predteki, iz katerih so se plasirali v finale Žižek, Pelhan in Mihalek. Našim se je poznalo, da so še utrujeni od pota, med njimi Močanu najbolj. V finalu so poleg petih domačinov nastopili trije naši, in že se je začela prva zagrizena borba za mesta. Žižek, Signori in Vittori so takoj nekoliko pred ostalimi, med katerimi se Pelhan bori z Balestrom, vendar se vrstni red do konca ne spremeni. Prvi je bil Žižek v 2:23,5, nato pa Signori v 2:24,1, potem Vittori v 2:24,7, za njim Balestri v 2:28,4, peti Pelhan v 2:29,7 in dalje Luciani ter Barison in slednjič kot osmi Mihalek (2:36,7).

V nedeljo dopoldne se je začel spored velikega dneva

Na prvi 1500 prosto je Močan začel s takim tempom, da je preplaval prvih 200 m v 2:36 in 400 m v 5:26. Do tja sta se tudi

že tvorili v bazenu dve skupini, in sicer približno Signoriju, ki ga pri 900 m res tudi dohiti. Borba se vrši zdaj na dveh koncih, in sicer med Močanom in Žižkom ter Signorijem in Mihalekom. Na cilju je prvi Žižek, okrog 4 m pred Močanom, ki je

Na znani podutiški progi

Kakor je našim čitateljem že znano, bo jutrišnja nedelja v športnem pogledu izredno razgibana, saj bodo nastopili naši športniki na celi vrsti prireditvev, med njimi ne samo najbolj udomačeni nogometisti, temveč poleg atletov obojega spola tudi še letošnji redki gostje na terenu — naši mojstri na kolesih. V mislih imamo kolesarsko dirko na znani 8 km dolgi podutiški krožni progi, ki vodi iz Zgoranje šiške mimo Kosez do Podutika in čez klanec na Glince ter mimo Delnic in Dravelj spet nazaj v Zgoranje šiško. Dirka bo tem večja pomena ker je razpisana obenem za naslov pokrajinskih prvakov v juniorski in seniorski skupini.

Prireditelji so tekmovalce razdelili na tri kategorije, in sicer na turiste, juniorje in seniorje, od katerih bodo prvi prevzeli progo dvakrat (16 km), drugi šestkrat (48 km), tretji pa desetkrat (80 km). Številni vozačev bo seveda v primeri s prireditvami iz prejšnjih časov precej manjše, toda kljub temu bo udeležba v obeh glavnih skupinah še zmeraj prav številna. Med seniorji silišmo o startu Albnarja, Gartnerja, Štirna, Goloba, Žerjela, Bizilja, Anžiča, Gračnerja, Štibernika, Gorenc, Dvajaka, Škrlja, Dekleva in drugih. V juniorski skupini bodo šli na progo lanski juniorski prvak Kosi, potem Zupan, Mladovan, Setnikar, Berlič in še drugi. Kdo se bo prijavil za skupino turistov, zdej še ni znano, gotovo pa se bo tudi v tej zbralo dovolj podjetnih kolesarjev, ki bodo hoteli pokazati, da vsaj go dobri volji nič ne zaostajajo za pravimi dirkači.

Dirke se začnejo ob 13.30 s startom turistov, po njihovem prihodu pojdejo na progo juniorji, pet minut po startu juniorjev pa bodo nastopili prvorazredni dirkači. Start in cilj za vse skupine bo, kakor vedno pri dirkah na tej tradicionalni progi, pri Martinčevi restavraciji v Zgornji šiški. Dirke bodo seveda ob vsakem vremenu.

Novomeška sportna mladina v Ljubljani

V soboto in nedeljo bo po daljšem času nastopila v Ljubljani novomeška sportna mladina, da pokaže sadove svojega letošnjega neumornega dela v borbi z najboljšimi ljubljanskimi športniki. Prvi dan bo nastopila na telovadišču v Tivoliju kom-

pletna reprezentanca novomeških atletinj v borbi za pokrajinsko prvenstvo poedincev, v nedeljo pa se bodo preizkusili novomeški nogometaši v revanžni prijateljski tekmi proti ligaški enajstorici Ljubljane. Za te dve važni tekmovalji se novomeški športniki zelo marljivo pripravljajo in upajo, da bodo tudi v slovenski metropoli potrdili dober sloves, ki so si ga v zadnjem času zasluženo priborili. V Novem mestu vlada za izid teh športnih srečanj izredno zanimanje in bo mlade športnike spremljalo v Ljubljano večje število prijateljev športa, da jih podprejo v tej njihovi letošnji na težji preizkušnji.

Teniški turnir za državno prvenstvo posameznikov, ki teče vese teden v Bologni in na katerem so zbrali vsi najboljši teniški igralci Italije, se bliža zaključku. V singlu moških so do zadnjih znanih izidov ostali še v konkurenci Romanoni, Cucelli, Canepole, Del Bello, Rado, Sada, Bossi in Scotti. Eden naslovov je bil med tem tudi že oddan, in sicer sta v ženskem double zmagali v finalu San Donnino Tonolli nad parom Manfredi Sciaudoni v treh setih 7:5, 1:6 in 6:3.

Zbor slovenskih lahkoatletskih sodnikov. Obveščamo delegirane gg. sodnike, da se bo priredil miting v soboto ob pol 16. uri, v nedeljo pa ob 16. uri in ne kakor smo prvotno objavili ob 16.30. — Tajnik.

ŽSK Hermes (lahkoatletska sekcija). Vse atletinje, ki so prijavljene za prvenstvo pokrajine, naj bodo na telovadišču v Tivoliju danes (v soboto) najkasneje ob 15. S seboj naj prinesejo temnomoderne ali črne hlačke. Nastop je za vse obvezen. — Juniorji, ki so se prijavili za prvenstveno tekmovalnjo, morajo biti v nedeljo najkasneje ob 15.30 na telovadišču v Tivoliju, kjer bodo dobili hlačke in majice. — Ostale aktivne atletke opozarjamo, da bo klub nabavil večje število novih sprinterice. Zaradi tega naj se ogledajo oni atletki, ki sprinterice nimajo, do ponedeljka na igrišču, kjer naj oddajo pri hišniku številko čevljev ali še bolje črt stopala. Pri tej priliki sporočamo še ostalim članom, da je tekalnišče zdaj že urejeno za treninge.

Obnovite naročnino!

MALI OGLASI

Službo dobi Beseda L — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za štiro L 2.—

Dva pečerska pomočnika takoj sprejem. Anton Kovacič, Viška ul. 3. 16441-1

Soferja sprejem. Pismene ponudbe z navedbo dosežanih služb vročiti na ogl. odd. Jutra pod »Zanesljiv soferja. 16488-1

Natakarico sprejem. — Gostilna Mestni trg 13. 16448-1

Vajencj (ke) Beseda L — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za štiro L 2.—

Zobotehniškega vajenca sprejem. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 16462-44

Pouk Beseda L — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za štiro L 2.—

Strojepisni pouk Večerni tečaj. Oddelki od 6. ure zvečer dalje za začetnike in izvečbance. Pouk tudi po diktatu. Novi tečaj se prične 1. oktobra. — Vpisovanje dnevnoro. — Christofor učni zavod, Ljubljana, Domobranska cesta 15 (telefon št. 43-82). 16422-4

POUK slovensčine, italijanščine, francoščine, nemščine, angleščine, strokovno usposobljenih močeh. Pojavljanja in prijave od 5. do 6. ure pop. pri: prof. Sid. Jeras, Levstikova ulica 19. 16476-4

Kupim Beseda L — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za štiro L 2.—

Steklenice oprane, medicinske in zelezke. Kupi lekarna Bahovec, Kongresni trg. 16461-7

Sobo odda Beseda L — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za štiro L 2.—

Opremljeno sobo oddam boljšemu gospodu s 1. oktobrom. Florjanska ul. 31-1. 16467-23

Opremljeno sobo oddam s kopalnico pri kolodvoru boljšemu, točno plačujočemu gospodu. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 16469-23

Opremljeno sobo lepo, z uporabo kopalnice, v centru, oddam s 1. oktobrom. Igriška ul. 14-IV., levo. 16451-23

Opremljeno sobo lepo, sončno, s posebnim vzhodom, soprobo kopalnice, centralno kurjavo, v L. nadst. v vili, oddam s 1. oktobrom le boljši solidni osebi. Levstikova 16. 16468-23

Opremljeno sobo Dve opremljeni sobi s posebnim vzhodom, event. uporabo kopalnice in centralno kurjavo, išketa dva gospoda uradnika. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »možnosti v isti hiši. 16449-23

DOMANI DOMENICA JUTRI V NEDELJO 28 SETTEMBRE. A MEZZANOTTE la barriera sarà chiusa. I ritardatari, anche se accorreranno per acquistare gli ultimi biglietti della Lotteria di Merano, troveranno la porta sbarrata. Non vi saranno e non vi possono essere rinviati: chi vuole tentare la sorte e cercare di diventare milionario, spendendo soltanto 12 lire deve farlo subito perchè poi sarà troppo tardi. O POLNOCI bodo zapornice spuščene. Zamedniki bodo našli vrata zapahnjena tudi če pridejo kupovat zadnje srečke Meranske loterije. Odlogov ne more biti in jih tudi ne bo: Kdor hoče polkusiti srečo in skušati postati milijonar s potrošnjo 12 lir, jih mora potrošiti takoj, ker potem bo prepozno!

Posest, Drazbe, IZGUBLJENO, Živali, Plemenski prašiči. Beseda L — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za štiro L 2.—

MARIJA FANTINI. Globoko užaloščena naznanjava, da nas je za vedno zapustila naša predraga mati, gospa. Pogreb nepozabne nam pokojnice bo v soboto, dne 27. t. m. ob 3. uri popoldne v Zal — kapele sv. Marije — k Sv. Križu. Ljubljana, dne 25. septembra 1941. Globoko žalujoči: EDVARD, sin — ELVIRA, hčerka ter ostalo sorodstvo

HVALA LEPA, GOSPOD MOTO!

Ko sem zagledal Jaa na pragu svoje hiše, se mi ni zdel več človek, ki sem poznal njegovo lice skoraj enako dobro kakor svoj lastni obraz. Pozabil sem bil njegove slabosti, njegove omejene strani, in v domišljiji je stal pred menoj kot vsota značilnosti vsega svojega plemena. Na obrazu sta se mu zrcalila usodoverje in neznosna potrepljivost kitajskega ljudstva, njegov cinizem in materializem, tako prefinjena, da postajata kar duhovna, njegova topoglavost in njegova tanka dovzetnost, njegov pogum in njegova nizkota, njegova poštenost in njegova zavratnost... Vsa ta večna protislovja Kitajske so bila zapisana na njem. Takisto težko ga je bilo razbrati kakor stran kitajske pisave, kjer se tolmačenje ideografskih znakov izpreminja s prostostjo misli tistega, kdor jih čita. Jao je šel z menoj v mojo sobo in obstal tam kakor kip, med tem ko sem sedel za svoj pisalnik iz rdečega laka. »Kaj bi rad?« sem ga vprašal. Jao je vtaknil roke v rokave svoje bele halje. »Moja mati, ki živi na kmetih, je hudo bolna,« je odgovoril. »Neutegoma moram k nji.« On kakor jaz, obva sva vedela, da je ta izgovor o bolni materi podoben izgovoru ameriškega sluga, ki bi rad šel gledat nogometno tekmo. Bil je ustanovljen način za rešitev obraza in tenkočutna ukana človeka, ki se želi ogniti mučnih pojasn. Jao

mi je s tem kar moči lepo naznanjal, da se je po treh letih udobnega in dobičkanosnega življenja pod mojo streho namenil zapustiti službo pri meni. Vedel sem, da mi za nič ne bi povedal pravega vzroka, hkratu pa sem bil prepričan, da se je moral prav to dopoldne nekaj zgoditi, kajti sicer se ne bi bil odločil za tak korak. Njegov mirni, vdani obraz je imel zame povsem določen pomen, saj sem ga bil videl že na tolikih drugih kitajskih obrazih. Jao se je bal in tega nikakor ni mogel skriti. Kar nekaj nalezljivega je bilo v njegovem duhovnem stanju, ki je razkrajalo moj notranji pokoj in moje živčno ravnotežje. Mikalo me je, da bi ga vprašal, česa se boji, akoravno sem vedel, da mi ne bo odgovoril. »Materina bolezen je edino, kar me more pripraviti, da zapustim to hišo,« je Jao dodal. »Samo ljubezen do matere je še večja od moje ljubezni do gospodarja.« »Prav,« sem rekel. »Ker se odpravljáš k materi, ki bo, upam, kmalu okrevala — ali si morda piskal koga, da bi te nadomestoval?« Bilo je, kakor da ga je moje vprašanje užalilo. »Drugče ne bi mogel ravnati, ko sem vam služil toliko časa,« je odgovoril. »Danes opoldne pride moj bratranec, da zavzame moje mesto. Zanesljiv človek je. Služil vam bo pošteno.« »O tem ne dvomim. A tvojeja bratranca ne želim.« Moj odpor je bil nagonski, kajti Jaoovo čudno vedenje me je navdajalo z nezaupanjem do vsakogar, ki bi bil v tesni zvezi z njim. Če se je bal on, bi se bal gotovo tudi njegov bratranec. »Gospod mi ne zaupa?«

»Tega nisem rekel,« sem se uprl. »Rekel sem le, da si ne želim tvojega bratranca v hišo. Ob uri obeda mi lahko prineseš račune. Kaj še čakaš? Zdej lahko greš.« Toda Jao ni odšel. »Starinar Pu je tukaj; prinesel vam je nekaj pokazati,« je dejal. Ta mah me je zapustila vsa jutrovska mirnost, za katero sem skušal skriti svoje misli. »Bedak!« sem zavpil. »Kako se upaš spustiti trgovca v to hišo, ki si jo spravil v nered? Nisem ga klical. Odslovi ga.« Moral bi bil vedeti, da se človek največkrat zaman upira željam svojega sluga. Še preden je bila zadnja beseda izgovorjena, se je pokazal na pragu Pu, trgovec z znamenitostmi; zgolj smehljaje in priklanjanje ga je bilo. Nosil je haljo iz sinje kotenine in držal pod pazduho zavoj, ki je bil takisto omanat s sinjim koteninastim blagom. Kakor večina tujcev, ki žive v Pekingu, sem imel tudi jaz svoje krdelece kitajskih starinarjev, ki so kdaj pa kdaj prihajali k meni na dom. Že nekaj časa sem opažal, da so mi le redko prinašali predmete posebne umetniške vrednosti. Opravniki, poslani od velikih tujih starinarjev, in bogati starinarji so imeli prednost, tako da je bilo tisto, kar je ostajalo, blago druge vrste. Zato sem trpel te trgovce bolj radi pogovora z njimi kakor zaradi blaga, ki so mi ga ponujali v nakup, in kot človek je bil Pu zanimiv. »Zdej imam druge opravke,« sem rekel. »Ne utegnem vas sprejeti.« Moral bi si bil misliti, da se starec ne bo zmenil za moje besede. Preden sem utegnil reči kaj več,

je s teatralno kretinjo pokleknil pred menoj na tla ter odmotal iz svojega zavoja zvitek. »Samo trenutek,« mi je rekel z medenim glasom. »Glejte, kaj imam za gospoda! Gospod je prvi, ki to vidi.« »Pravim vam, da imam opravke,« sem začel. Imel sem za kaj utihniti, kajti oči so mi bile obstale na zvitzku, ki ga je odvijal. Takoj sem spoznal, da je v mojem dosegu ena izmed srečnih priložnosti, ki je o njih toliko slišati, a so vendar tako redke v človeškem življenju. Pu je odvijal pred mojimi očmi umetnino, takisto zlahtno in redko, kakor so v našem svetu Boticellijevi izvorniki. Bila je eden tistih zvitzkov, ki so namenjeni v to, da jih polagoma odvijajo in v miru ogledujejo; vrsta panoram in pastirskih prizorov, ki so se premikali in izpreminjali, kakor se Kitajska izpreminja pred našimi očmi, kadar potujemo... iz gor v doline, iz dolin v reke, iz delavnice v vasi in svetlišča. Noben muzejski izvod, ki sem ga bil kdaj občudoval, se ni mogel primerjati s temle. Nežnost črtic s čopičem in živost barvnih otenkov sta se združevali na sleherni postaji izpremenljive panorame ter dajali zvitzku videz resničnega življenja. Tehnika je bila preprosta, tako prostodušno nezamotana, da ni bilo težko prisoditi sliko eni izmed prvih dinastij; mislil sem, da utegne biti iz dobe Sungov. Vkljub starosti je bila izvrstno ohranjena. Očitno so jo skrbno varovali že izna dvanajstega stoletja; romala je iz zakladnice enega velikaša v zakladnico drugega, in vsi so jo z največjim spoštovanjem jemali v roke. Nič čudnega ni bilo, da sem obmolknil, ko so se njeni prizori odvijali med starinarjevimi urnimi prsti.